

2009

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE
W OSTROŁĘCE
W ROKU 2008**

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
w Ostrołęce

ul. Hallera 12, 07-410 Ostrołęka

tel. 029 7644130 7645659, 7603959,

fax 029 7643628, sekretariat@mopr.ostroleka.pl

Spis treści

Wstęp

I.	Zadania zlecone gminie	22
II.	Zadania własne gminy	29
	2.1. Zadania obowiązkowe.....	30
	2.2. Zadania fakultatywne (realizowane w zależności od posiadanych środków).....	37
III.	Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	40
	3.1. Pomoc instytucjonalna.....	40
	3.2. Ośrodki wsparcia	43
	3.3. Zadania opiekuńczo wychowawcze	53
	3.4. Zadania z zakresu zatrudniania i rehabilitacji społecznej oraz zawodowej osób niepełnosprawnych.....	68
IV.	Zadania z zakresu systemu świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej, świadczeń alimentacyjnych	76
V.	Realizacja programów z zakresu pomocy społecznej	86
VI.	Programy MOPR realizowane w ramach środków własnych	97

Załączniki

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, powołaną do udzielania pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie jej pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Warunkiem niezbędnym do powstania uprawnienia do uzyskania świadczenia z pomocy społecznej jest uprzednie wykorzystanie własnych środków, możliwości i przysługujących uprawnień. Pod tym pojęciem należy rozumieć nie tylko sytuację materialną i dochodową, w tym posiadane dochody i dobra materialne, ale również umiejętności np. posiadane kwalifikacje zawodowe, aktywność lub jej brak w rozwiązywaniu własnych problemów oraz gotowość współdziałania w rozwiązaniu problemów życiowych. Współpraca w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej jest obowiązkiem wszystkich osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Odmowa współpracy z pracownikiem socjalnym może stanowić podstawę do odmowy przyznania pomocy lub wstrzymania wypłaty świadczeń.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb osób i rodzin oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integracji ze środowiskiem oraz zapobiegać powstawaniu trudnych sytuacji życiowych. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Rodzaj, forma i rozmiar udzielonej pomocy powinny stymulować osobę i rodzinę do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów przy wsparciu ze strony profesjonalistów – pracowników socjalnych.

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń określają artykuły 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej zgodnie, z którymi prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- **osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 477 zł,**
- **rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 351 zł.**

Poza spełnianiem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie, co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 pkt. 2-15 ustawy o pomocy społecznej:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,

- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo -wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczpospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizm lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Należy zaznaczyć, że wystąpienie ubóstwa, jako jednej przesłanki nie jest wystarczającym powodem do przyznania pomocy.

Pomoc społeczna, zgodnie z art. 15 ustawy o pomocy społecznej, polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez ośrodki pomocy społecznej lub powiatowe centra pomocy rodzinie. W przypadku

Ostrołęki, która jest miastem na prawach powiatu, zadania gminy i powiatu wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, określono następujące zadania do realizacji:

I. zlecone gminie:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

II. własne gminy (fakultatywne):

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy; w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

III. własne gminy (obligatoryjne):

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- dożywianie dzieci;

- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

IV. z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno - opiekuńczych, placówek opiekuńczo - wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie;
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet

w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;

- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej;
- utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

V. z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:

- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochrony uzupełniająca w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- udzielanie cudzoziemcom, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej,
- finansowanie pobytu w całodobowych placówkach opiekuńczo- wychowawczych oraz w rodzinach zastępczych dzieciom cudzoziemców,
- realizacja zadań z dziedziny przysposobienia międzynarodowego dzieci, w tym zlecenie realizacji tych zadań podmiotom prowadzącym niepubliczne ośrodki adopcyjno- opiekuńcze wyznaczone przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Informację z zakresu wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na realizację świadczeń z pomocy społecznej, systemu świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej, świadczeń alimentacyjnych oraz PFRON przedstawia poniższa tabela:

Rozdział	Rodzaj zadania	Środki planowane w zł	Środki wydatkowane w zł	%
ZADANIA GMINY				
	Zadania zlecone – środki budżetu państwa			
85212	Świadczenia rodzinne	10 974 100	10 974 100	100,0
85213	Składki zdrowotne	59 100	58 791	99,5
85214	Zasiłki stałe	552 000	552 000	100,0
85214	Zasiłek celowy na pokrycie strat wywołanych suszą	1 000	1 000	100,0
85228	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	60 800	60 800	100,0
	Razem	11 647 000	11 646 691	99,9
	Zadania własne - środki budżetu państwa			
85214	Zasiłki okresowe	1 466 000	1 463 536	99,8
85295	Posiłek dla potrzebujących	952 100	951 800	100,0
	Razem	2 418 100	2 415 336	99,9
	Zadania własne gminy – środki miasta Ostrołęki			
85203	Ośrodki wsparcia - Noclegownia i Schronisko	40 816	40 816	100,0
85214	Zasiłki i pomoc w naturze	553 850	553 750	100,0
85228	Usługi opiekuńcze	387 693	387 693	100,0
85295	Posiłek dla potrzebujących	533 350	533 350	100,0
	Razem	1 515 709	1 515 609	100,0
	Ogółem zadania gminy	15 580 809	15 577 636	99,9
ZADANIA POWIATU				
	Zadania własne – środki miasta Ostrołęki			
85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	58 634	58 633	100,0
85204	Rodziny zastępcze	721 406	721 406	100,0
	Razem	780 040	780 039	100,0
	PFRON	1 065 678	1 059 369	99,4
	Ogółem zadania powiatu (z PFRON)	1 845 718	1 839 408	99,7
	OGÓLEM	17 426 527	17 417 044	99,9

Środki finansowe na realizację powyższych świadczeń wyniosły ogółem: **17 426 527 zł**

w tym:

- środki budżetu państwa - **15 130 778 zł, co stanowi 86,8%,**
- środki własne miasta Ostrołęki - **2 295 749 zł, co stanowi 13,2%.**

Ponadto MOPR pozyskał dodatkowe środki finansowe z budżetu państwa na realizację programów z zakresu pomocy społecznej w ogólnej kwocie: **527 188,77 zł.**

w tym na:

- **programy na rzecz społeczności romskiej w Polsce – 45 068,14 zł,**
- **programy z zakresu budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną – 17 500,00 zł,**
- **dwa projekty systemowe finansowane z EFS – 464 620,63 zł.**

W stosunku do ogólnej kwoty otrzymanych środków na świadczenia z pomocy społecznej w rozdziale 85214 – zasiłki i pomoc w naturze wydatkowano 99,9 % planowanych środków finansowych, nie wykorzystano kwoty: 2 463,74 zł, w tym dotacji na:

- zasiłki okresowe w wysokości: 2 463,74 zł.

Niewykorzystanie budżetu w ww. rozdziale spowodowane było:

- brakiem podstaw prawnych do pełnego wykorzystania budżetu na zasiłki okresowe ze względu na uwarunkowania art. 38 ust.3 pkt.1, 2 ustawy o pomocy społecznej. Nastąpiła zmiana sytuacji dochodowej osób/rodzin i nie kwalifikowały się do tej formy pomocy z powodu poprawy sytuacji materialno – bytowej, w wyniku podejmowania prac dorywczych w sezonie letnim lub uzyskiwania stałego zatrudnienia. Wobec powyższego skrócił się czasookres wypłaty świadczeń i zmniejszeniu ulegała ich wysokość. Należy to odnotować, jako pozytywne zjawisko na które wpłynęła aktywizacja zawodowa klientów.

W rozdziale 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne wydatkowano 99,5 % planowanych środków finansowych, nie wydatkowano kwoty: 309,45 zł, ponieważ:

- w trakcie roku zmniejszyła się liczba osób uprawnionych do świadczeń pielęgnacyjnych – osoby, miały orzeczonego stopień niepełnosprawności na czas

określony, w 2008 otrzymały orzeczenia, które nie uprawniały do świadczeń pielęgnacyjnych, a tym samym do opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W rozdziale 85295 – pozostała działalność – realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, budżet wykorzystano w 99,9%, nie wydatkowano kwoty 300,00 zł ze względu na niższy koszt dowozu posiłków w szkole Nr 6 w stosunku do planowanego kosztu 2 100 zł, wykorzystano 1 800 zł.

Rodziny objęte pomocą społeczną w latach 2007 - 2008

<i>Lp.</i>	<i>Rodziny objęte pomocą społeczną</i>	<i>2007 rok</i>	<i>2008 rok</i>
1.	Rodziny	1944	1655
2.	Osoby w tych rodzinach	5348	4468
3.	Osoby, które otrzymały decyzją świadczenie	3042	2657
4.	% osób objętych pomocą do ogólnej liczby mieszkańców	9,88%	8,27%

Pomocą społeczną w 2008 roku objęto na terenie miasta: 1655 rodzin, 4468 osób w tych rodzinach, natomiast 2657 osób otrzymało decyzją świadczenie. Świadczeniami z pomocy społecznej objęto 8, 27 % ogólnej liczby mieszkańców miasta Ostrołęki.

Z analizy danych wynika, że w latach 2007 – 2008 zmniejszyła się o 14, 9 % liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Wpływ na powyższą sytuację miały działania pracowników socjalnych aktywizujące osoby posiadające status bezrobotnego oraz spadek stopy bezrobocia na terenie miasta Ostrołęki.

Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2007 – 2008

Lp.	Dysfunkcja w rodzinie	Liczba środowisk	
		2007 rok	2008 rok
1.	Ubóstwo	1372	1149
2.	Sieroctwo	7	6
3.	Bezdomność	65	48
4.	Bezrobocie	1193	1014
5.	Niepełnosprawność	720	633
6.	Długotrwałej lub ciężkiej choroby	1027	940
7.	Przemoc w rodzinie	113	89
8.	Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność	146	171
9.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	384	362
10.	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze	17	6
11.	Trudności w integracji osób ,które otrzymały status uchodźcy	0	0
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	20
13.	Alkoholizm narkomania	216	198
		26	24
14.	Zdarzenia losowe i sytuacji kryzysowej	25	22
15.	Kłęski żywiołowej lub ekologicznej	0	0

W środowiskach, które w roku 2008 korzystały z wielu rodzajów świadczeń wypłacanych z pomocy społecznej, występowały różne problemy, powodujące ich dysfunkcjonalność. Pomocą społeczną objęto osoby i rodziny z następujących powodów:

- Ubóstwo – 1149 środowisk, co stanowi 69,4 % ogółu osób korzystających z pomocy,
- Sieroctwo – 6 środowisk, co stanowi 0,36 % ogółu korzystających z pomocy,
- Bezdomność – 48 środowisk, co stanowi 2,9 % ogółu korzystających z pomocy,
- Potrzeby ochrony macierzyństwa – 171 środowisk, co stanowi 10,33% ogółu korzystających z pomocy, o 17 % więcej rodzin skorzystało z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa niż w 2007 r,
- Bezrobocie – 1014 środowisk, co stanowi 61,3 % ogółu korzystających z pomocy,
- Niepełnosprawność – 633 środowiska, co stanowi 38,2 % ogółu korzystających z pomocy,
- Długotrwała lub ciężka choroba – 940 środowisk, co stanowi 56,8 % ogółu korzystających z pomocy,
- Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 362 środowiska, co stanowi 21,9 % ogółu korzystających z pomocy,
- Przemoc w rodzinie – 89 środowisk, co stanowi 5,4 % ogółu korzystających z pomocy,
- Alkoholizm – 198 środowisk, co stanowi 12,0 % ogółu korzystających z pomocy,
- Narkomania – 24 środowiska, a co stanowi 1,5 % ogółu korzystających z pomocy,
- Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 20 środowisk, co stanowi 1,2 % ogółu korzystających z pomocy, o 25 % więcej osób skorzystało z ww. powodu niż w 2007 r,
- Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze – 6 środowisk, co stanowi 0,4 % ogółu korzystających z pomocy,
- Zdarzenie losowe – 3 środowiska, co stanowi 0,2 % ogółu korzystających z pomocy,
- Sytuacja kryzysowa- 19 środowisk, co stanowi 1,1 % ogółu korzystających z pomocy;

Z przedstawionych danych wynika, że dominującym problemem, który utrudnia lub uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin korzystających w 2008 roku ze świadczeń pomocy społecznej jest **bezrobocie**, które jest udziałem ponad 1014 środowisk, 3038 osób w tych rodzinach. Wskaźnik ten jest odzwierciedleniem sytuacji na ostrołęckim rynku pracy i stopy bezrobocia. Mimo odczuwalnego spadku poziomu bezrobocia, jest ono nadal relatywnie wysokie i na dzień 30.11.2008 r. kształtowało się na poziomie 13,9%. Natomiast stopa bezrobocia na koniec grudnia 2006r. wynosiła 20,3%, a na koniec grudnia 2007 r. wynosiła 17 %. Niedostateczna ilość miejsc pracy oraz stosunkowo niski poziom kwalifikacji osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej decydują o wysokiej liczbie klientów MOPR pozostających bez pracy. Problem bezrobocia plasuje się na pierwszym miejscu także, dlatego, że jest on najłatwiejszy do zdiagnozowania, z nim utożsamiają się sami klienci, potwierdzają go także dokumenty z urzędu pracy. Problem bezrobocia rzadko jednak występuje w odosobnieniu, najczęściej obok niego, jako przyczyna lub skutek pojawiają się takie problemy jak: uzależnienia, przemoc, niepełnosprawność, bezdomność, itp. Nawarstwienie problemów jest bardzo zgubne w skutkach, prowadzi, bowiem do degradacji osób i rodzin.

Na kolejnym miejscu wśród problemów, dotyczących rodziny korzystające z pomocy plasują się te, które związane są ze złym stanem zdrowia tj. **długotrwała choroba i niepełnosprawność**. Środowiska te borykają się z trudnościami finansowymi, związanymi w szczególności z koniecznością ponoszenia wysokich kosztów leczenia oraz zakupu leków. Z powodu długotrwałej choroby w 2008r. przyznano pomoc dla 940 rodzin i 2333 osób w tych rodzinach, natomiast problem niepełnosprawności dotyczył 633 rodzin i 1476 osób w tych rodzinach.

W przypadku 362 rodzin i 1298 osób w rodzinach, głównym problemem była **bezradność** w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, które dotyczą w szczególności rodzin wielodzietnych i niepełnych. Rodziny, te najczęściej w związku z trudnościami finansowymi, brakiem możliwości zmiany sytuacji nie potrafią radzić sobie z trudnościami dnia codziennego.

Na kolejnych miejscach plasują się takie problemy jak: **alkoholizm** występujący w 198 rodzinach objętych pomocą i 434 osób w tych rodzinach, **ochrona macierzyństwa** – 171 rodzin i 730 osób w rodzinach. Należy przy tym zaznaczyć, iż **alkoholizm** został uznany za główny problem jedynie w 198 środowiskach nie odzwierciedla faktycznej sytuacji. Problem ten, co jest faktem powszechnie znanym, dotyczy znacznie większej liczby środowisk. Jednak

osoby nim dotknięte nie utożsamiają się z problemem i zaprzeczają, iż są nim dotknięte, w związku z tym jest on bardzo trudny do zdiagnozowania.

Decyzje w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydawane są w formie pisemnej po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

Ilość przeprowadzonych wywiadów środowiskowych w latach 2007 – 2008

<i>Lp.</i>	<i>Przeprowadzone wywiady środowiskowe</i>	<i>2007 rok</i>	<i>2008 rok</i>
1.	Rodzinne wywiady środowiskowe	392	312
2.	Aktualizacje wywiadów środowiskowych	6388	5770

W 2008 r. pracownicy socjalni przeprowadzili: 312 rodzinnych wywiadów środowiskowych i 5770 aktualizacji wywiadów. Z analizy danych wynika, że w 2008 r. zmniejszyła się liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych w stosunku do 2007 roku, ponieważ uległa zmniejszeniu ilość osób korzystających z pomocy społecznej.

Liczba wydanych decyzji w MOPR w 2008 roku

<i>Decyzje ogółem</i>	<i>W tym :</i>						
	<i>Sekcja Pracy Socjalnej Świadczeń Pieniężnych</i>	<i>Sekcja Usług Opiekuńczych</i>		<i>Sekcja Pomocy Dziecku i Rodzinie</i>	<i>Pomoc instytucjonalna</i>		<i>Sekcja świadczeń rodzinnych</i>
<i>Usługi opiekuńcze</i>		<i>Specjalistyczne usługi opiekuńcze</i>	<i>DPS-y</i>		<i>ŚDS-y</i>		
23 012	15 970	185	70	183	302	99	6203

W 2008 r. wydano z zadań własnych i zleconych 23 012 decyzji.

W omawianym okresie pracownicy socjalni sporządzali:

- rodzinne wywiady środowiskowe,
- aktualizacje wywiadów,
- wywiady alimentacyjne,
- wywiady środowiskowe do przyznania dodatku mieszkaniowego dla Urzędu Miasta,
- wywiady środowiskowe dot. dłużników alimentacyjnych,
- kontrakty socjalne,
- załączniki do kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego „Pomoc Społeczna – Niebieska Karta” dot. przemocy w rodzinie,
- karty informacyjne,
- notatki służbowe,
- pisma, wezwania w zakresie świadczonej pomocy, alimentacji na rzecz podopiecznych,
- wnioski o objęcie nadzorem kuratorskim,
- wnioski w sprawach opiekuńczych,
- wnioski o bezpłatne wydanie dowodu osobistego, przydział mieszkania z zasobów Miasta, przyznanie dodatku mieszkaniowego,
- wnioski dotyczące ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych, opiekuńczych,
- wnioski o ustalenie niepełnosprawności,
- odwołania od decyzji administracyjnych.

Ponadto pracownicy socjalni podejmowali dodatkowe działania dotyczące:

1) Kwalifikowania rodzin ubogich do pomocy rzeczowej tj.:

- paczek świątecznych dla **50** dzieci, które przygotował Zespół Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Ostrołęce,
- paczek świątecznych dla **66** dzieci, które przygotowała Akcja Humanitarna „Życie”,
- paczek świątecznych dla **260** dzieci na zorganizowaną choinkę przez 10 Rad Osiedli (Stare Miasto, Osiedle Parkowa, Osiedle Śródmieście I, Osiedle Śródmieście II, Osiedle Traugutta, Osiedle Witosa, Osiedle Łazek, Osiedle Pomian, Osiedle Bursztynowa, Osiedle Sienkiewicza),
- dystrybucji żywności w ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej zakwalifikowano 2 600 osób, którym rozdano **39 233 kg**

żywności, którą stanowi: cukier, makaron, kasza, mąka, płatki kukurydziane i **34 746** l mleka,

- pomocy żywnościowej z LKP, zakwalifikowano 129 rodzin,
- pomocy żywnościowej z PKPS, zakwalifikowano 400 rodzin,
- półkolonie organizowane przez TPD –**47** dzieci,
- kolonie organizowane przez PCK – zakwalifikowano **72** dzieci,
- kolonie organizowane przez ZHP – **42** dzieci,
- kolonie organizowane przez TPD – **12** dzieci,
- pomocy rzeczowej z Rady Osiedla Śródmieście II - **5** rodzin,
- pomocy finansowej na wyjazd **10** dzieci na biwak w Rybakach organizowany przez Szkołę Podstawową Nr 5.

2) Dystrybucji pomocy w naturze otrzymanej od zakładów pracy i osób prywatnych wg. potrzeb podopiecznych.

3) Realizacja potrzeb podopiecznych przez pracowników socjalnych w przypadkach wykorzystania przez klientów MOPR świadczeń pieniężnych niezgodnie z przeznaczeniem.

Ponadto pracownicy socjalni czynnie uczestniczą w pracach Komisji ds.:

- Przydziału Mieszkań z zasobów Miasta,
- Miejskiego Zespołu Reagowania Kryzysowego,
- Zatrudnienia w Zakładzie Obsługi Oświaty i Aktywnego Zwalczania Bezrobocia,

Ważnym zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 1 pkt. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jest praca socjalna.

Działania z tego zakresu są ukierunkowane na poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i prowadzone:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznościami lokalnymi w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Znaczące dla pracy socjalnej jest to, że włącza ona w proces naprawczy samych zainteresowanych, czyli wykorzystywany jest tu potencjał osób, rodzin oraz społeczności na rzecz rozwiązywania indywidualnych oraz lokalnych problemów. Praca socjalna na rzecz indywidualnych osób i rodzin, grup oraz społeczności lokalnych jest prowadzona przez pracowników socjalnych.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych z zakresu pracy socjalnej w latach 2007 – 2008

<i>Lp.</i>	<i>Działania podejmowane z zakresu pracy socjalnej</i>	<i>2007 rok</i>	<i>2008 rok</i>
1.	Ilość rodzin	930	950
2.	Liczba osób w tych rodzinach	2540	2546

W 2008 r. pracownicy socjalni działania z zakresu pracy socjalnej prowadzili wobec 950 rodzin, liczba osób w tych rodzinach 2546. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej realizowane były poprzez:

- dokonywanie analiz i ocen zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej oraz kwalifikowanie osób do uzyskania tych świadczeń,
- udzielanie porad, wskazówek i pomocy dot. rozwiązywania problemów życiowych osób i rodzin, które dzięki tej pomocy byłyby zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy, będące przyczyną ich trudnej sytuacji,
- współpracę z innymi profesjonalistami, instytucjami i organizacjami w celu rozwiązywania problemów w dziedzinie pracy socjalnej,
- pobudzanie społecznej aktywności i inicjowanie nowych form pomocy.

Działania z zakresu pracy socjalnej prowadzono z uwagi na konieczność rozwiązania następujących problemów:

- bezrobocia;
- uzupełnienia kwalifikacji;
- konieczności wyegzekwowania należnych świadczeń;
- niepełnosprawności i długotrwałej choroby;
- uzależnień;
- konfliktów rodzinnych;
- braku dbałości o czystość w mieszkaniu i higienę osobistą;
- niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego;

- problemów opiekuńczo - wychowawczych;
- bezdomności;
- sytuacji kryzysowej,
- przemocy.

W 2008 r. pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej podejmowali m.in. następujące działania:

1) Udzielali poradnictwa w zakresie:

- możliwości otrzymania dodatku mieszkaniowego, świadczeń rentowych i emerytalnych, alimentów,
- wykonywania władzy rodzicielskiej,
- ustalenia stopnia niepełnosprawności, zmiany stopnia niepełnosprawności,
- potrzeby zarejestrowania się w urzędzie pracy,
- ubiegania się o pomoc z innych instytucji, organizacji społecznych.

2) Kierowali klientów do:

- Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Poradni Leczenia Uzależnień,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- organizacji pozarządowych w celu otrzymania pomocy rzeczowej,
- Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego.

3) Udzielali pomocy w zakresie:

- załatwiania spraw urzędowych
- zakupienia artykułów żywnościowych, odzieży, obuwia, leków, opatu, środków higieny osobistej itp.,
- uiszczaniu opłat mieszkaniowych,
- skierowaniu dzieci na kolonie,
- umieszczaniu w domu pomocy społecznej, szpitalu, ośrodkach wsparcia i innych,
- uzyskaniu odpowiednich dokumentów z zakładów pracy, ZUS-u i innych instytucji,
- przygotowaniu i wniesieniu sprawy o alimenty,

- nawiązaniu kontaktów sąsiedzkich, społecznych,
- organizowaniu pobytu dzieci w przedszkolu,
- podjęciu pracy zarobkowej,
- uzyskaniu mieszkania trwałego, wyszukiwaniu mieszkania do wynajęcia, załatwianiu zamiany mieszkania, schronienia,
- rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, kontaktach z rodziną,
- uzyskaniu sprzętu ortopedycznego, artykułów medycznych,
- przystosowaniu mieszkania do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- umożliwieniu skierowania do sanatorium, turnus rehabilitacyjny, wczasy,
- załatwianiu wizyty lekarza, zabiegów medycznych,
- usamodzielnianiu wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- organizacji wsparcia prawnego, pedagogicznego, psychologicznego.

4) Współpracowali z:

- pedagogami szkolnymi i wychowawcami,
- kuratorami sądowymi, społecznymi, opiekunami prawnymi,
- placówkami medycznymi,
- placówkami przeciwdziałającymi uzależnieniom,
- kościołami wyznaniowymi,
- organizacjami pozarządowymi,
- jednostkami samorządowymi,
- ośrodkami pomocy społecznej,
- spółdzielniami mieszkaniowymi,
- wolontariuszami,
- radami osiedla,
- dzielnicowymi, strażą miejską,
- wychowawcami świetlic socjoterapeutycznych.

5) Dokonywali bezpośrednich odwiedzin w środowisku.

6) Reprezentowania sprawy podopiecznych w Sądzie Rejonowym, Prokuraturze i innych instytucjach.

7) Prowadzili rozdzielnictwo odzieży używanej, sprzętu, mebli pozyskanych od darczyńców.

8) Monitorowali sposób wykorzystania przyznanej pomocy.

I. ZADANIA ZLECONE GMINIE

Środki finansowe na realizację zadań zleconych przeznaczono na następujące formy pomocy:

<i>Świadczenia</i>	<i>Ilość osób</i>	<i>Kwota</i>
1.Zasiłki stałe	144	552 000 zł
2.Zasiłki celowe w związku z suszą	1	1 000 zł
3.Składka na ubezpieczenie zdrowotne	118	44 026 zł
4.Specjalistyczne usługi opiekuńcze	26	60 800 zł
<i>Razem</i>	169*	657 826 zł

* osoby korzystały z różnych form świadczeń (nie należy sumować)

Ad.1

Zasiłki stałe były świadczone osobom pełnoletnim całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, nie posiadającym żadnego źródła utrzymania, lub których dochód jak również dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 pkt.1, 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Zasiłek stały ustalano stosownie do przepisów wynikających z ww. ustawy:

- w wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- w wysokości różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie,
- zasiłek stały nie mógł być wyższy niż 444,00 zł, a nie niższy niż 30 zł miesięcznie.

Ad.2

Zasiłki celowe w związku z suszą zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane przez

suszę lub huragan w 2008 r. były udzielane rodzinom rolniczym, jeżeli:

- co najmniej jedna osoba w tej rodzinie była rolnikiem, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, który jest objęty tym ubezpieczeniem w pełnym zakresie,
- szkody spowodowane przez suszę lub huragan zostały oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę,
- szkody w uprawach rolnych spowodowane przez suszę wynosiły średnio powyżej 30% w gospodarstwie rolnym – w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

Pomoc przysługiwała w wysokości:

- 500 zł - w przypadku rodziny rolniczej prowadzącej gospodarstwo rolne o powierzchni do 5 ha użytków rolnych, w którym powstały szkody spowodowane przez suszę,
- 1 000 zł – w przypadku rodziny rolniczej prowadzącej gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 5 ha użytków rolnych, w którym powstały szkody spowodowane przez suszę.

Z pomocy w formie zasiłków celowych w związku z suszą skorzystała 1 osoba, na kwotę **1000 zł**.

Ww. pomoc była udzielana na wniosek osoby zainteresowanej złożony do kierownika ośrodka pomocy społecznej gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby/rodziny rolniczej.

Ad. 3

Składka na ubezpieczenie zdrowotne była opłacana za osoby, które pobierały zasiłki stałe. Miesięczna wysokość składki wynosiła 9 % kwoty przyznanego świadczenia.

Ad. 4

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Zasady ich przyznawania i odpłatności określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z 22 września 2005r. Są one dostosowane do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi i mogą obejmować:

1) Uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, poprzez :

- kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania,
- interwencje i pomoc związana z poradnictwem,

- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi.

2) Pielęgnację,

- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych
- uzgadnianie i pilnowanie wizyt lekarskich i badań diagnostycznych,
- pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece,
- monitorowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania,
- w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmiana opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, a także w utrzymaniu higieny,
- pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia i placówek rehabilitacyjnych.

3) Rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii,
- współpracy ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno – pedagogicznego i edukacyjno – terapeutycznego.

4) Pomoc mieszkaniowa w:

- uzyskaniu mieszkania, negocjowaniu i wnoszeniu opłat,
- organizacji drobnych remontów, adaptacji, napraw, likwidacji barier architektonicznych,
- kształtowaniu właściwych relacji z sąsiadami i gospodarzem domu.

5) Zapewnienia dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2008r. świadczone dla 26 osób w 23 środowiskach. W tym w 3 środowiskach świadczona była pomoc dla 2 osób. Usługi świadczone były w zakresie: uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia i pielęgnacji, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb i umiejętności rozwiązywania problemów wynikających ze specyfiki środowiska w jakim funkcjonuje podopieczny. Polegały na wspomaganie w czynnościach życiowych takich jak dbałość o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny, pomocy i uczeniu wykonywania codziennych czynności samoobsługowych a zwłaszcza czynności gospodarczych takich jak: wspólne uczestnictwo w codziennym porządkowaniu mieszkania, przygotowaniu posiłku, zwiększenia umiejętności gospodarowania własnym budżetem, umiejętności robienia zakupów, regulowania zobowiązań finansowych: (opłaty mieszkaniowe, telefon itp.). Ponadto w ramach świadczonych usług podopieczni nabywali umiejętności spędzania czasu wolnego. Większość naszych podopiecznych to osoby chore również na różnego rodzaju schorzenia somatyczne. Pielęgniarki przestrzegały terminów wizyt lekarskich i badań diagnostycznych poprzez wspólne w nich uczestnictwo, pomagały również w realizacji recept lekarskich, prowadziły obserwację stanu zdrowia a w sytuacjach nawrotu choroby reagowały poprzez wcześniejsze ustalanie wizyt lekarskich, jak również pomagały przy umieszczeniu podopiecznych w szpitalu. W środowiskach podopiecznych pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym pielęgniarki współpracowały z rodziną w zakresie podnoszenia wiedzy o występujących jednostkach chorobowych i wynikających problemów w codziennym funkcjonowaniu, co wpływało na budowanie właściwych relacji pomiędzy podopiecznymi a członkami rodzin.

W 2008r usługi świadczone były dla osób:

Tabela nr 1. Ilość osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych

<i>Chorych psychicznie</i>	<i>Niepełnosprawnych intelektualnie</i>	<i>Razem</i>
22	4	26

Struktura wieku i płci osób z chorobą psychiczną przedstawia się następująco:

Tabela nr 2.

<i>Wiek</i>	<i>18-30lat</i>	<i>31-45lat</i>	<i>46-60lat</i>	<i>Powyżej 60lat</i>	<i>Razem</i>
Liczba osób	3	3	12	4	22

Tabela nr 3.

<i>Płeć</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Razem</i>
Liczba osób	16	6	22

Strukturę wieku i płci osób niepełnosprawnych intelektualnie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela nr 4.

<i>Wiek</i>	<i>18-30 lat</i>	<i>31-45 lat</i>	<i>46- 60 lat</i>	<i>Powyżej 60 lat</i>	<i>Razem</i>
Liczba osób	3	-	1	-	4

Tabela nr 5.

<i>Płeć</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Razem</i>
Liczba osób	2	2	4

Stan rodzinny klientów przedstawia tabela nr 6.

<i>Rodzaj osób:</i>	<i>Ilość osób</i>
samotnie gospodarujące	11
pozostające we wspólnym gospodarstwie	15

Razem	26
--------------	-----------

Realizację świadczeń przedstawia tabela nr 7.

<i>U osób:</i>	<i>Ilość godzin</i>
z chorobą psychiczną	3489
niepełnosprawne intelektualnie	594
Razem	4083

Rozliczenie liczby godzin za świadczone usługi obejmuje tabela nr 8.

<i>Rodzaj osób</i>	<i>Liczba godzin</i>	
	<i>Przyznanych</i>	<i>Zrealizowanych</i>
z chorobą psychiczną	3879	3489
niepełnosprawne intelektualnie	644	594
z autyzmem	-	-
Razem	4523	4083

U osób z autyzmem, pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych nie świadczone. Dominującym schorzeniem u osób objętych systemem specjalistycznych usług opiekuńczych jest: schizofrenia, zespoły paranoidalne i depresje. Oprócz schorzeń podstawowych trudną sytuację środowisk pogłębiają inne problemy takie jak: schorzenia somatyczne, uzależnienia od alkoholu i nikotyny, brak pozytywnych relacji interpersonalnych w rodzinach, problemy wychowawcze z dziećmi, bezrobocie, ubóstwo, samotność.

Kadra realizująca specjalistyczne usługi opiekuńcze to 8 pielęgniarek w tym: 7 pielęgniarek zatrudnionych było w ramach umowy - zlecenia, które są długoletnimi i doświadczonymi pracownikami Oddziału Psychosomatycznego Szpitala Specjalistycznego w Ostrołęce, osoby te ukończyły specjalizację w zakresie pielęgniarstwa psychiatrycznego, 1 pielęgniarka zatrudniona przez MOPR na umowę o pracę od 1997r. i posiada ukończony kurs w zakresie „świadczenia usług specjalistycznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi”.

Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych finansowane było w ramach zadań zleconych, a przyznaną dotację w kwocie 60.800zł. wydatkowano w całości.

Koszt jednej godziny specjalistycznej usługi opiekuńczej okresie od stycznia do marca 2008r. wynosił 12.50zł a od kwietnia 2008r wynosi 14, 20zł. za jedną roboczo godzinę.

Spośród 26 osób u których świadczone usługi:

- 8 osób miało świadczoną pomoc nieodpłatnie,
- 4 osoby ponosiły częściową odpłatność,
- od 12 osób nie pobierano odpłatności,
- 2 osoby zostały zwolnione z odpłatności.

Wydano 70 decyzji administracyjnych, w tym:

- 66 decyzji przyznających tę formę wsparcia,
- 2 decyzje umarzające postępowanie w sprawie przyznania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 2 decyzje odmowne - obie dotyczyły świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych u dzieci z autyzmem. W jednym przypadku dziecko było objęte specjalistycznym wsparciem w Przedszkolu Nr 5 w Ostrołęce. W drugim przypadku zalecenie specjalistów wskazywało na konieczny udział rodziców w procesie uspołecznienia i terapii dziecka.

Efektom tej formy wsparcia jest poprawa funkcjonowania naszych usługobiorców w środowisku, poprawa ich zaradności w zmaganiu się z codziennymi problemami, zmniejszenie lęku i towarzyszących obaw w kontaktach interpersonalnych, wydłużenie okresów remisji choroby, skracanie hospitalizacji a niejednokrotnie i zapobieganie jej.

II. ZADANIA WŁASNE GMINY

Środki finansowe na realizację zadań własnych przeznaczono na następujące formy pomocy:

<i>Świadczenia</i>	<i>Ilość osób</i>	<i>Kwota</i>
Zasiłki okresowe w tym z powodu:	903	1 467 248 zł
bezrobocia	749	1 330 637 zł
długotrwałej choroby	144	1 30 085 zł
niepełnosprawności	9	3 664 zł
możliwości nabycia uprawnień ze świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	1	2 862 zł
Zasiłki celowe, pomoc rzeczowa w tym:	1332	1 442 333 zł
zasiłki celowe na żywność Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1134	921 986 zł
zasiłki celowe w tym:	992	520 347 zł
zasiłki celowe specjalne	331	91 288 zł
Schronienie	33	40 816 zł
Posiłki gorące w tym dla:	1228	473 791 zł
dzieci	868	325 470 zł
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	3	1 700 zł
Pogrzeby w tym:	6	7 564 zł
Usługi opiekuńcze	83	387 693 zł
Razem	2502*	3 821 145 zł**

* osoby korzystały z różnych form świadczeń (nie można sumować)

** z zadań zleconych dofinansowano: dożywianie na kwotę 951 800 zł, zasiłki okresowe na kwotę 1 463 536 zł.

2.1 ZADANIA OBOWIĄZKOWE

Ad.1

Zasiłki okresowe przyznawane były osobom/rodzinom w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, których dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, lub od kryterium dochodowego rodziny określonego w art. 8 ust. 1 pkt. 1, 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wysokość zasiłku okresowego była ustalana:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej – 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
2. w przypadku rodziny – 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie mogła być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Okres przyznanej pomocy w formie zasiłku okresowego w 2008 roku wynosił średnio 7,02 miesiąca, natomiast średnia miesięczna wysokość zasiłku okresowego na osobę/rodzinę stanowiła kwotę 235,06 zł.

Z tej formy pomocy skorzystało 903 osoby.

W przypadkach wykorzystania przez podopiecznych świadczeń pieniężnych niezgodnie z przeznaczeniem Ośrodek świadczył pomoc w naturze tj. talon żywnościowy. Z tej formy skorzystało 90 osób na kwotę 88 567 zł.

Ad.2

Zasiłki celowe przyznawane były dla osób/rodzin głównie z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, choroby oraz braku źródła utrzymania, bądź niskiego dochodu w rodzinie. Wysokość zasiłku celowego uzależniona była od sytuacji materialnej i bytowej rodziny oraz ilości osób w rodzinie. Najczęściej były to zasiłki z przeznaczeniem na żywność, leki, leczenie, opał, odzież, obuwie, energię elektryczną, dopłatę do czynszu mieszkaniowego.

Średnia wysokość zasiłku celowego wynosiła – 180, 45 zł, natomiast okres przyznanej pomocy wynosił 3, 23 miesięcy w roku kalendarzowym.

Z zasiłków celowych skorzystało ogółem 992 osoby w tym: 331 osób z zasiłków specjalnych celowe. Z uwagi na ograniczone środki finansowe Ośrodek nie był w stanie sprostać wszystkim potrzebom klientów w tym zakresie.

W 2008 r. MOPR realizował Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, była przyznawana pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt. 1, 2 ustawy o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Z ww. zasiłków celowych na żywność skorzystało 1134 osoby w 1112 rodzin.

Średnia wysokość zasiłku celowego na żywność wynosiła – 114,53 zł, natomiast okres przyznanej pomocy wynosił 7,24 miesięcy.

W przypadkach korzystania przez podopiecznych ze świadczeń pieniężnych niezgodnie z przeznaczeniem Ośrodek świadczył pomoc w naturze: 63 osoby (307 świadczeń) otrzymały talony żywnościowe na kwotę 32 260 zł.

Ad.3

Schronienia dla osób bezdomnych.

Ośrodek dysponował 2 pomieszczeniami w blokach komunalnych przy ul. Sienkiewicza, z ogólną liczbą miejsc 8 w tym mężczyzn - 4, kobiet- 4. Kierowano bezdomnych mężczyzn do Noclegowni zlokalizowanej przy ul. Przemysłowej 1, prowadzonej przez Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej.

Ilość osób zamieszkujących w Schronisku MOPR i Noclegowni przy ul. Przemysłowej 1 w latach 2007 – 2008.

<i>Lp.</i>	<i>Osoby, którym udzielono schronienia</i>	<i>2007 rok</i>	<i>2008 rok</i>
1.	Schronisko MOPR	8	7
2.	Noclegownia ul. Przemysłowa 1	25	26
	Razem	33	33

Schronienia w postaci tymczasowego miejsca noclegowego udzielano osobom bezdomnym, nie mającym jakiegokolwiek możliwości zamieszkania. Osoba bezdomna miała prawo na podstawie art. 48 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej domagać się od gminy schronienia, miejsca do spania, posiłku i niezbędnego ubrania.

Ogółem udzielono schronienia w 2008 roku 33 osobom bezdomnym. Koszt ich pobytu wyniósł 40 816 zł .

Miesięczny koszt utrzymania 1 bezdomnego w schronisku Ośrodka średnio kształtował się ok. 268, 23 zł miesięcznie w tym: 57, 33 zł utrzymanie schroniska (tj. energia elektryczna, opał, czynsz), a pomoc dodatkowa tj. pomoc rzeczowa, obiady w „Tanim Barze”, talony żywnościowe, zasiłki celowe- 210,90zł.

Miesięczny koszt utrzymania 1 bezdomnego w Noclegowni ZR PKPS wynosił 300 zł. Dodatkowo MOPR zapewnił tym osobom posiłki w „Tanim Barze”, oraz udzielał wsparcia w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na odzież, obuwie, leki.

W 2008 roku potrzeby w zakresie świadczenia schronienia dla osób bezdomnych na terenie miasta były zabezpieczone.

Ad.4 Posiłki.

Rodzinie kwalifikującej się do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej dodatkowo przyznawano pomoc w formie **nieodpłatnych obiadów** dla dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół i przedszkoli, a finansowanych przez Ośrodek. W 2008 r. MOPR realizował Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc w formie gorącego posiłku była przyznawana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt. 1, 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Z posiłków w szkołach i przedszkolach skorzystało 954 dzieci i młodzieży na kwotę 349 589 zł w tym: z zadań własnych na kwotę 122 966 zł, z zadań zleconych w formie dotacji celowej na kwotę 226 623 zł.

<i>Szkoła</i>	<i>Posiłek</i>	<i>Ilość osób</i>	<i>Kwota</i>
Szkoła Podstawowa Nr 1	Obiady	94	28 313 zł
Szkoła Podstawowa Nr 2	Obiady	149	50 373 zł
Szkoła Podstawowa Nr 3	Obiady	53	15 959 zł
Szkoła Podstawowa Nr 4	Obiady	64	17 365 zł
Szkoła Podstawowa Nr 5	Obiady	52	25 528 zł
Szkoła Podstawowa Nr 6	Obiady	77	22 561 zł
Gimnazjum Nr 1	Obiady	136	42 033 zł
Gimnazjum Nr 2	Obiady	43	15 213 zł
Szkoła Podstawowa Nr 10	Obiady	95	27 318 zł
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ostrołęce	Obiady	16	6 726 zł
Przedszkola	Obiady	130	51 195 zł
Szkoły średnie	Obiady	68	42 152 zł
Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Olszewie-Borkach (rodziny z Ostrołęki)	Obiady	3	1 227 zł
Szkoła Podstawowa w Rzekuniu (rodzina z Ostrołęki)	Obiady	4	1 321 zł
Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Warszawie (rodziny z Ostrołęki)	Obiady	2	2 028 zł
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	Obiady	1	277 zł

Ponadto w okresie I-XII osoby dorosłe korzystały z gorących posiłków w następujących placówkach:

- w stołówce LKP z zup skorzystała jedna sześciuosobowa rodzina na kwotę 1930 zł. cena jednej zupy stanowiła kwotę 1,50zł.,
- w Zespole Szkół Nr 3 z obiadów, których koszt jednostkowy wynosił 2,50zł. skorzystało siedem osób z siedmiu środowisk na kwotę 1 748 zł,
- w “Tanim Barze” MOPR w którym koszt pełnego obiadu dla podopiecznego, któremu przyznano pomoc nieodpłatnie wynosił 3 zł, a dla podopiecznego, któremu przyznano pomoc ze 100% odpłatnością – 5 zł.

W “Tanim Barze “ MOPR skorzystało z posiłków 274 osób z 241 środowisk, na kwotę 120 524 zł w tym: 66 776 zł z zadań własnych, a 53 748 zł z zadań zleconych.

Ad. 5

Zasilek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku **zdarzenia losowego** przyznano dla 3 rodzin na kwotę 1 700 zł. Ww. zasilek przeznaczono na remont dwóch mieszkań, które uległy zniszczeniu w wyniku pożaru, dezynfekcję oraz uzupełnienie wyposażenia mieszkania w którym nastąpił zgon członka rodziny.

Ad. 6

Ośrodek w 2008 roku sfinansował **sprawienie pogrzebu** dla 6 osób, które nie posiadały źródła dochodu oraz rodziny, która mogłaby pokryć koszty związane z pogrzebem. Średni koszt pogrzebu wyniósł 1 260, 67 zł (zakup trumny, ubrania, kwatery, opłaty usług grabarza, transport zwłok i obsługę pogrzebu).

Ad.7

Podstawą do przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych jest ustawa z dnia 12 marca 2004r, o pomocy społecznej, oraz Uchwała Nr 266/XXII/2004 Rady Miejskiej z dnia 28 czerwca 2004r.

Pomoc w formie usługi opiekuńczej lub specjalistycznej usługi opiekuńczej, przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić w przypadku, gdy:

- rodzina zamieszkuje poza stałym miejscem zamieszkania świadczeniobiorcy,
- rodzina rażąco zaniedbuje członków rodziny wymagających pomocy w formie usług opiekuńczych,

- rodzina pracuje zawodowo,
- mają miejsce inne uzasadnione przyczyny np. zły stan zdrowia, konflikty rodzinne itp.

Osobom posiadającym rodzinę w miejscu zamieszkania, która nie może takiej pomocy zapewnić tylko ze względu na charakter pracy zawodowej, mogą być przyznane usługi w minimalnym zakresie i wymiarze godzin. Usługi będą polegały na zabezpieczeniu tylko niezbędnych potrzeb życiowych.

W celu ustalenia możliwości sprawowania opieki przez rodzinę, przeprowadzane są wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do zwrotu wydatków na usługi opiekuńcze.

W sytuacji osób, których dochód nie przekracza lub przekracza kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, a posiadających rodzinę w dobrej sytuacji materialno - bytowej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie może dobrowolnie zawrzeć stosowną umowę z rodziną dotyczącą zwrotu wydatków za usługi opiekuńcze. Odpłatność rodziny i świadczeniobiorcy nie może przekroczyć 100% kosztu usługi.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze nie przysługują osobom, które mają zapewnioną stałą opiekę wynikającą z zobowiązań pisemnych innych osób o zapewnieniu opieki.

W przypadkach szczególnych, a zwłaszcza gdy żądanie zwrotu wydatków na usługi opiekuńcze w części lub w całości stanowiłoby dla rodziny, a także osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków za usługi opiekuńcze nadmierne obciążenie lub niweczyłoby skutki udzielonej pomocy, na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej MOPR może odstąpić od żądania zwrotu wydatków za usługi opiekuńcze.

W 2008r. usługi opiekuńcze świadczone były dla 83 osób w 80 środowiskach, w trzech środowiskach świadczone były usługi dla 2 osób.

Struktura wieku i płci osób korzystających z tej formy wsparcia przedstawia się następująco:

Tabela nr 1

<i>31-40 lat</i>	<i>41-50 lat</i>	<i>51-60 lat</i>	<i>61-70 lat</i>	<i>71-80 lat</i>	<i>81-90 lat</i>	<i>91-100 lat</i>	<i>Razem</i>
3	5	16	9	23	25	2	83

Tabela nr 2 Ilość osób objętych usługami opiekuńczymi w 2008 r.

<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Razem</i>
64	19	83

Osoby, u których świadczone były usługi opiekuńcze to głównie osoby samotne i samotnie gospodarujące, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób a były jej pozbawione.

Strukturę tych rodzin przedstawia tabela nr 3.

<i>Osoby samotne</i>	<i>Osoby samotnie gospodarujące</i>	<i>Osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym</i>	<i>Razem</i>
22	50	11	83

Usługi polegały na zaspokojeniu niezbędnych codziennych potrzeb życiowych w zakresie: sprzątnania, prania, prasowania, robienia zakupów, realizacji recept lekarskich, palenia w piecach. Opiekunki przygotowywały posiłki w domach naszych klientów, lub przynosiły je z „Taniego Baru” MOPR, dostarczały również artykuły żywnościowe wydawane w ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności UE PEAD”.

Wykonywały czynności pielęgnacyjne, które polegały na utrzymaniu higieny osobistej. Umożliwiały kontakty z lekarzem rodzinnym i innymi specjalistami. Wykonywały proste zabiegi rehabilitacyjne polegające na podtrzymaniu aktywności ruchowej. Pomagały również osobom w wyjściu na spacer i nawiązywaniu kontaktów z otoczeniem.

U jednej osoby niepełnosprawnej samotnej dodatkowo świadczone były usługi opiekuńcze w soboty, niedziele oraz dni ustawowo wolne od pracy. Usługi polegały na zabezpieczeniu niezbędnych potrzeb życiowych klienta. Koszt tej usługi wynosił 45zł. brutto za jeden przepracowany dzień.

Koszt jednej godziny usługi opiekuńczej od stycznia do czerwca 2008r wynosił 7,90zł, a od lipca 2008r. 9,20zł.

Spośród 83 osób, u których świadczone usługi opiekuńcze:

- 8 osób miało świadczone usługi nieodpłatnie,
- 44 osoby ponosiło częściową odpłatność,
- 20 osobom odstąpiono od zadania zwrotu za udzielone świadczenia,
- 11 osobom świadczone usługi za pełną odpłatnością,

Przy realizacji usług wykonano 19.70 świadczeń. Wydano 185 decyzji administracyjnych dla 83 osób. W 17 przypadkach umorzono postępowanie w sprawie przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych na prośbę zainteresowanych, z powodu zgonu lub objęcia pomocą przez rodzinę. Zadanie to było realizowane przez 17 opiekunek, w tym 15 osób było zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych z PUP, a 2 na umowę zlecenie.

2.2. ZADANIA FAKULTATYWNE (REALIZOWANE W ZALEŻNOŚCI OD POSIADANYCH ŚRODKÓW)

Zasiłki celowe specjalne były udzielane osobom, których dochód był wyższy od kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1, 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej a ponosiły znaczne koszty związane z leczeniem. Wysokość zasiłku celowego nie była wyższa niż kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej lub rodziny ustalone zgodnie z art.8 ust.1, 2 ww. ustawy i ww. rozporządzenia tj. 477 zł na osobę samotnie gospodarującą, 351, 00 zł na osobę w rodzinie.

Średnia wysokość zasiłku celowego specjalnego wynosiła – 116, 29 zł, natomiast średni okres przyznanej pomocy wynosił 2, 38 miesiąca. Z tej formy pomocy skorzystało 331 osób.

Działalność „Taniego Baru”.

„Tani Bar” prowadzi swoją działalność od 1994 r. Przez 10 lat tj. do 31 grudnia 2004 r. funkcjonował w ramach „środków specjalnych”. Od 2005 r. wraz ze zmianą ustawy o finansach publicznych utworzony został rachunek dochodów własnych w ramach, którego prowadzona była działalność „Taniego Baru” do 31 grudnia 2008r. Od 1 stycznia 2009r. działalność Taniego Baru została włączona do budżetu MOPR.

Podstawowym celem funkcjonowania placówki jest zaspakajanie potrzeb w zakresie dożywiania osób i rodzin, które we własnym zakresie nie mogą przygotować sobie posiłku, gdyż nie pozwala im na to ich stan zdrowia, trudna sytuacja materialno – bytowa, bądź nie mają warunków do przygotowania posiłku, a także osoby, co do których istnieje podejrzenie marnotrawienia przyznanych świadczeń, czy własnych zasobów finansowych.

Zatem z posiłków w „Tanim Barze” korzystają osoby bezdomne, ubogie, niepełnosprawne, starsze, chore, dzieci uczęszczające do dwóch placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez MOPR, a także uczestnicy 3 środowiskowych domów samopomocy przy ul. Farnej, ul. Starosty Kosa i ul. Sikorskiego.

„Tani Bar” prowadzi także sprzedaż posiłków dla osób prywatnych niebędących klientami pomocy społecznej. W ten sposób pozyskuje dodatkowo środki finansowe na działalność placówki, jej utrzymanie, doposażenie w zużyty sprzęt lub nowocześniejszy ułatwiający pracę, na remonty podnoszące standard placówki i zapewniające odpowiednią jakość usług.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrołęce uznał, że „Tani Bar” w Ostrołęce spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004 r.) w zakresie prowadzenia zakładu żywienia zbiorowego otwartego pn. „Tani Bar” oraz zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności. Zakres prowadzonej działalności: produkcja posiłków w technologii od surowca do gotowego wyrobu, podawanych konsumentom w naczyniach wielokrotnego użytku.

W 2008 r. „Tani Bar” przygotował i wydał: 35 946 pełnych obiadów dla 274 osób, z 241 środowisk, będących klientami pomocy społecznej z terenu miasta Ostrołęki, na ogólną kwotę 110 909.26 zł.

W tym:

- 27 258 obiadów dla osób dorosłych na kwotę - 81 774 zł
- 909 obiadów dla uczniów szkół na kwotę - 2 727 zł
- 7 865 obiadów dla uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy, na kwotę -

23 595 zł.

- 563 obiady dla dzieci uczęszczających do Placówek Wsparcia Dziennego prowadzonych przez MOPR, na kwotę - 2 813, 26 zł.

Ponadto Bar przygotował 2 184 obiadów dla uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy z innych gmin, na kwotę 6 563, 52 zł.

Odbiorcom indywidualnym, którzy nie są klientami pomocy społecznej, przygotowano 30 980 obiadów. Kwota uzyskana ze sprzedaży obiadów w 2008r. wyniosła 94 760 zł.

Tradycją „Taniego Baru” jest organizowanie Wigilii dla klientów pomocy społecznej, a w szczególności dla osób bezdomnych, samotnych, chorych i najuboższych. W 2008 roku uczestniczyło w Wigilii 100 osób. Koszt Wigilii wyniósł 777, 81 zł. Dodatkowo dla 140 osób przygotowano paczki świąteczne z artykułów żywnościowych na kwotę 7 189,07 zł.

Posiłki dla klientów pomocy społecznej są przyznane decyzją administracyjną, bezpłatnie bądź za częściową lub całkowitą odpłatnością. Bezpłatnie korzystają osoby, których dochód na osobę zgodnie z ustawą o pomocy społecznej nie przekracza kryterium dochodowego 477 zł. dla osoby samotnie gospodarującej, i 351 zł. dla osoby w rodzinie, oraz te osoby, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego zgodnie z ustawą o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Częściową lub całkowitą odpłatność ponoszą te osoby, których dochód przekracza kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej i ustawy o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Odpłatność naliczana jest na podstawie uchwał podjętych przez Radę Miasta Ostrołęki.

Osoby indywidualne korzystające z usług „Taniego Baru” ponoszą odpłatność w wysokości 100% całkowitego kosztu posiłku zgodnie z kalkulacją przygotowaną przez Bar.

III. ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE

3.1. Pomoc instytucjonalna.

W razie niemożności zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania bądź, jeżeli uzasadnia to sytuacja życiowa, mieszkańcy naszego miasta (a w miarę posiadanych wolnych miejsc, również innych gmin), mogą ubiegać się o umieszczenie w domu pomocy społecznej, tj. placówce pobytu stałego zapewniającej całodobową opiekę.

Na terenie Ostrołęki funkcjonują 2 domy pomocy społecznej przeznaczone dla:

- ◆ osób przewlekle somatycznie chorych,
- ◆ osób przewlekle psychicznie chorych.

Placówki te zapewniają całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, zdrowotne, edukacyjne, społeczne i religijne mieszkańców na poziomie obowiązującego standardu.

Mieszkańcy dps mają możliwość uczestniczenia w zajęciach terapeutycznych takich jak: rękodzieło, esteterapia, muzykoterapia, gastronomia, wikliniarstwo, krawiectwo, stolarnia artystyczna i wiele propozycji kulturalno-oświatowych. Mieszkańcy nie tylko chętnie biorą udział w dostosowanych do ich możliwości zajęciach w domu i w ogrodzie, ale również współuczestniczą w organizowaniu swoich ulubionych i najważniejszych imprez: Turnieju Sportowego, Przeglądu Piosenki Domów Pomocy oraz Spotkania w Ogrodzie. Ścisłe współpracują z działającymi w naszym mieście klubami seniora, szkołami i instytucjami. Wszyscy chętni i utalentowani mieszkańcy mają możliwość zaprezentowania swoich umiejętności, zdobycia dyplomów i nagród w licznych, organizowanych w naszych Domach lub w innych DPS-ach, imprezach i uroczystościach zarówno artystycznych, jak i sportowych, integracyjnych czy religijnych. Mieszkańcy DPS przy ul. Rolnej 27, w miarę zdobywania doświadczeń, mogą się dzielić swoimi wrażeniami oraz lokalnymi informacjami w radiowęźle, oraz przy wspólnym redagowaniu pisma „Nasza Gazetka”. Natomiast mieszkańcy leżący, mogą za pośrednictwem radiowęźła wysłuchać mszy odprawianej w kaplicy Domu.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej ustala prezydent miasta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku.

W 2008r roku ustalono średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu

pomocy społecznej w Ostrołęce przy:

- ul. Rolnej 27 w wysokości 1.873,00 zł.,
- ul. I AWP 32 w wysokości 1.860,10 zł.

Mieszkańcy domu pomocy wnoszą odpłatność w wysokości 70% swojego dochodu. Na każdą z osób przyjętych i skierowanych do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004r., domy pomocy społecznej otrzymują dotacją z budżetu państwa.

W 2008 roku dotacja z budżetu państwa wynosiła:

- od 1 stycznia do 30 czerwca; **1 440 zł**,
- od 1 lipca do 31 grudnia; **1540 zł**.

Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej osób przyjętych do domu pomocy społecznej po 1 stycznia 2004r. lub posiadających skierowanie do domu pomocy społecznej wydane po 1 stycznia 2004r., wnosi:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70 % swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70 % tego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi– zgodnie z zawartą umową, w przypadku:
  - a) osoby samotnie gospodarującej, jeżeli posiadany dochód jest wyższy niż 250 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jedna kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 250 % tego kryterium,
  - b) osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 250 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 250 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.
- przy czym osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wnosić osoby nie wymienione w punktach 1-3.

W przypadku niewywiązywania się ww. osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie przysługuje prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

Ponadto mieszkańcy Ostrołęki, chorzy na stwardnienie rozsiane, mogą się ubiegać o skierowanie do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego w Dąbku. Jest to jedyna w kraju placówka tego rodzaju, prowadzona przez Marszałka Województwa Mazowieckiego. Pobyt w KOMR jest odpłatny w wysokości 70 % dochodu osoby kierowanej. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce kompletuje dokumenty oraz wydaje decyzje o skierowaniu do tego ośrodka. Natomiast decyzję o umieszczeniu i ustaleniu odpłatności wydaje Marszałek Województwa.

W 2008 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce realizował zadania z zakresu pomocy instytucjonalnej poprzez kierowanie osób wymagających wsparcia stacjonarnego do domów pomocy społecznej. Na terenie Ostrołęki zlokalizowane są 2 domy pomocy społecznej o łącznej liczbie miejsc 243.

<i>Nazwa</i>	<i>Typ domu</i>	<i>Ilość miejsc</i>	<i>Liczba mieszkańców</i>
Dom Pomocy Społecznej ul. Rolna 27	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	226	232
Dom Pomocy Społecznej PCK ul. I AWP 32	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	17	17
Ogółem		243	249

W 2008 roku do Domów Pomocy Społecznej wydano ogółem 302 decyzje w tym:

<i>Decyzje</i>	<i>Ilość</i>
Kierujące	20
Umarzające postępowanie	9
Wygaszające skierowanie do DPS	13
Zwalniające z opłat częściowo	5
Zwalniające z opłat całkowicie	1
Ustalające odpłatność za pobyt	19
Zmieniające odpłatność za pobyt	202
Zmieniające w części dotyczącej miejsca skierowania	3
Umieszczające w DPS	26
Wygaszających umieszczenie	1
Kierujące na okres rehabilitacji do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego w Dąbku dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane	3
Ogółem	302

Na liście osób oczekujących na umieszczenie w Domach Pomocy Społecznej w Ostrołęce, oczekuje obecnie 14 osób. Są to mieszkańcy naszego miasta – 2 osoby oraz sąsiednich gmin – 12 osób.

3.2. Ośrodki wsparcia

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzi:

- **Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie**,
usytuowany przy ul. Starosty Kosa 12A.
  - Dom otrzymał w 2008 roku na swoją działalność dotację Wojewody Mazowieckiego w wysokości: 380 510 zł.

- Środowiskowy Dom Samopomocy zapewniał dzienny pobyt dla 30 osób niepełnosprawnych intelektualnie.
- **Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób chorych psychicznie** usytuowany przy ul. Farnej 21.
  - Dom otrzymał w 2008 roku na swoją działalność dotację Wojewody Mazowieckiego w wysokości: 341 000 zł.
  - Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia dzienny pobyt 30 osobom chorym psychicznie.

Niepełnosprawność jest traktowana jako jedna z przyczyn marginalizacji społecznej wskutek wielu barier oddzielających ludzi niepełnosprawnych od reszty społeczeństwa. Jedną z nich jest brak wyrównanych szans w życiu społecznym. Osoby niepełnosprawne są członkami społeczności lokalnych i powinny pozostać we własnym środowisku, w którym należy stworzyć odpowiednie warunki dające takie same szanse dostępu do wszystkich dziedzin życia społecznego. W integracji społecznej osób niepełnosprawnych bardzo ważnym elementem jest pomoc ukierunkowana przede wszystkim na aktywizację osób o ograniczonej sprawności. Jest ona możliwa dzięki rozbudowie infrastruktury społecznej dostosowanej do potrzeb wynikających z różnych stopni niepełnosprawności. Istnienie instytucji wspomagających jest bardzo ważne dla osób niepełnosprawnych.

Niewątpliwie podstawą tworzenia warunków umożliwiających pełnoprawne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym jest włączenie ich w nurt aktywnego życia i zwiększanie zaradności.

Aktywizacja osób niepełnosprawnych to ciągle stymulowanie ich do aktywności w podejmowaniu zadań i ról społecznych.

Główne cele funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy to:

1. Aktywizowanie osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie im płaszczyzny współdziałania z osobami sprawnymi. Stworzenie miejsca, które byłoby jak najbardziej zbliżone do normalnego środowiska. Założenie to sprzyja wzajemnej pomocy i wyzwaniu potencjału aktywności każdej osoby niepełnosprawnej.
2. Zminimalizowanie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie spędzania czasu wolnego w miejscu, w którym rozumiane są ich problemy i specyfika choroby.
3. Tworzenie warunków do przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

4. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia środowiskowego w postaci szerokiej oferty usługowej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku lokalnym i podejmowanie ról społecznych.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi powinny mieć łatwy dostęp do usług społecznych i „pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym”¹. Program działalności terapeutycznej Środowiskowych Domów Samopomocy skierowany jest do osób z różnymi postaciami zaburzeń psychicznych (psychozy, nerwice, zaburzenia osobowości, zaburzenia psychiczne na podłożu organicznym i somatycznym, niepełnosprawność intelektualna), które posiadają orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Zaburzenia psychiczne są częstym powodem rezygnacji lub wycofania się z czynnego życia osobistego oraz społecznego.

Środowiskowe Domy Samopomocy dają szansę integracji psychicznej i społecznej osobom uczestniczącym w zajęciach terapeutycznych. Program rehabilitacji ukierunkowany jest na podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania. Aktywizacja osób z zaburzeniami psychicznymi polega na ciągłym stymulowaniu ich do aktywności w podejmowaniu zadań i ról społecznych.

W ramach programów terapeutycznych w Środowiskowych Domach Samopomocy podejmowane są działania dostosowane do zindywidualizowanych potrzeb uczestników.

Zajęcia prowadzone są w grupach w zależności od dysfunkcji zdrowotnych, zainteresowań i umiejętności. W związku z tym, uczestnikom Domów proponowane są następujące formy terapii:

Rękodzieło:

Zajęcia rękodzielnicze polegają na wykonywaniu nieskomplikowanych prac przy pomocy przyborów krawieckich, hafciarskich i tkackich. Uczestnicy wyszywają na różnych tkaninach, wykonują serwetki, makatki, ozdoby okolicznościowe, uczą się szyć proste ścięgi, naprawiać odzież, przyszywać guziki itp. Ograniczona sprawność manualna uczestników środowiskowych domów wymaga treningu na zasadzie powtarzalności czynności i doskonalenia ich. W ramach tych zajęć prowadzone jest:

- **Szycie maszynowe i ręczne** – uczestnicy zajęć krawieckich zapoznają się z obsługą elektrycznej maszyny do szycia oraz jej konserwacją i bezpieczeństwem podczas wykonywanej czynności. Podczas tych zajęć uczono prostych czynności krawieckich takich jak: przyszywanie guzików, podkładania spodni, wszywanie suwaków, szycie ubrań.
- **Wyszywanie koralikami i cekinami** – zapoznano z techniką przyszywania cekinów, którymi ozdabiano stroje karnawałowe oraz świąteczne ozdoby.
- **Haft krzyżykowy** - zapoznano z techniką haftu i wykonano serwetki, poduszki do igieł, aplikacje do łapek kuchennych i kieszonek na fartuszkach.
- **Tkactwo ręczne** – zapoznano uczestników z podstawowymi splotami tkackimi: gobelinowym, kilimowym i sumakowym. Pokazane zostało prawidłowe nanoszenie osnowy na ramy do tkania (wykonane w pracowni stolarskiej).

Zajęcia plastyczne:

Celem ich jest doskonalenie uzdolnień, pobudzenie wyobraźni twórczej, usprawnienie zdolności manualnych poszczególnych uczestników. Pracownie wyposażone są w niezbędny sprzęt i materiały pomocne do wykonywania podstawowych prac takich jak: modelowanie w masie plastycznej, rysowanie, malowanie farbami pastelowymi suchymi i olejnymi, wycinanie i formowanie z papieru i bibuły karbowanej. W ramach tych zajęć prowadzone jest:

- **Malowanie na jedwabiu** – zapoznano uczestników z techniką nanoszenia wzoru na jedwab przy użyciu konturówek i farb do jedwabiu oraz z dalszą obróbką – utrwalaniem farb na jedwabiu techniką parową. Podczas zajęć malowano chustki, apaszki i obrazy.
- **Malowanie kredkami olejnymi i suchopastelami** – uczestnicy zajęć zapoznali się z podstawami malowania ww. kredkami na specjalnym papierze fakturowym i gładkim. Wykonano wiele pejzaży, martwą naturę i postaci. Niektóre prace wzięły udział w konkursach plastycznych i wystawach twórczości osób niepełnosprawnych.
- **Malowanie farbami i kredkami akwarelowymi** – uczestników zajęć zapoznano z różnymi gatunkami farb akwarelowych. Za pomocą kredek akwarelowych i farb wykonano kilka prac, które posłużyły jako projekty do prac malowanych na szkle.
- **Malowanie farbami witrażowymi i do ceramiki** – malowano obrazy o różnej tematyce, szczególnie florystycznej. Do malowania wykorzystano antyramy, szkło

(cięte) oraz butelki o różnych kształtach, szklane wazony, pojemniki i słoiki. Obrazy oprawiane były w drewniane ramy. Kilka prac zostało oszlifowanych i ocynowanych na zajęciach z witrażu i posłużyły jako przestrzenne ozdoby. Farbami do ceramiki malowano drobne elementy dekoracyjne wykonane z gliny.

- **Malowanie na tkaninach bawełnianych i lnianych** – wykorzystano farby do tekstyliów, pędzle oraz stemple. Malowano serwetki i obrusy. Prace odpowiednio zabezpieczono przed spraniem i obszywano maszynowo.
- **Rysowanie węglem** – wykonano kilka prac przy użyciu specjalnego węgla dla plastyków, na odpowiednim gładkim kartonie. Niektóre prace wzięły udział w konkursie plastycznym dla osób niepełnosprawnych.

Zajęcia techniczne:

- **Zajęcia stolarskie** – podczas trwania tych zajęć uczestnicy zapoznali się z techniką obróbki drewna i sklejki, z obsługą podstawowych urządzeń stolarskich, również z napędem elektrycznym (wiertarka, wyrzynarka, pilarka, wkrętarka). Zapoznani zostali również z zasadami bezpieczeństwa podczas pracy z wymienionymi urządzeniami. Na tych zajęciach wykonywano ramki do obrazów i kwiatniki, które malowano i lakierowano.
- **Witraż** – podczas prowadzonych zajęć zapoznano uczestników z techniką wykonywania witrażu oraz bezpieczeństwem przy posługiwaniu się urządzeniami do obróbki szkła. Prace odbywały się pod stałym nadzorem instruktora. Wykonano lampiony, aniołki, kwiaty przestrzenne, szkatułki oraz przestrzenne witraże ścienne z motywami roślinnymi.

Muzykoterapia:

Celem muzykoterapii było rozwijanie zdolności muzycznych oraz przygotowanie osób do aktywnego spędzania wolnego czasu. Zajęcia obejmowały pracę nad doskonaleniem warsztatu wokalnego poszczególnych osób. W pracy nad techniką śpiewania zwracano głównie uwagę na prawidłową intonację utworu oraz poprawne wykonanie linii melodycznej. Repertuar obejmował głównie muzykę biesiadną, religijną, dyskotekową, rockową, disco – polo, itp.

Pozostałe techniki wykorzystywane w pracy z podopiecznymi rozwijające zdolności muzyczne to:

- nauka indywidualna gry na instrumentach muzycznych;
- śpiewanie znaków utworów muzycznych;
- gra na instrumentach: perkusyjnych, klawiszowych, strunowych i dętych;
- tworzenie muzyki na komputerze;
- korzystanie z programów muzycznych na komputerze;
- słuchanie muzyki klasycznej, rozrywkowej oraz innych stylów muzycznych;

Muzykoterapia korzystnie wpływa na aktywizację emocjonalną i rozwój wrażliwości artystycznej i estetycznej uczestników terapii.

Zajęcia ceramiczne:

Na zajęciach wykonywano formy modelowane ręcznie – użytkowe i rzeźbiarskie. Bazą dla form użytkowych były: misy ażurowe, misy i patery z fakturami (odciskowe z roślin, serwet, itp.), formy rzeźbiarskie, płaskorzeźby, drobne formy użytkowe (np. świeczniki). Uczestnicy zajęć przechodzili od form prostych do bardziej złożonych w zależności od indywidualnych predyspozycji. Każdy cykl zakończony był wypałem: biskwit i wypał ze szklivami.

Zajęcia komputerowe:

Celem zajęć było zapoznanie z podstawami obsługi komputera. Zajęcia były prowadzone indywidualnie z uwzględnieniem stanu psychicznego osoby, możliwości intelektualnych, jak również umiejętności manualnych. Formy zajęć to: pisanie tekstu, drukowanie, nagrywanie i kopiowanie na płyty CD i dyskietki, przegrywanie zdjęć z aparatu cyfrowego, gry, tworzenie nowych folderów i zapisywanie ich, korzystanie z Internetu (poszukiwanie informacji na dany temat, wyszukiwanie określonych tematycznie stron, itp.). Praca przy komputerze angażuje emocjonalnie tworząc napięcie pozwalające na osiągnięcie danego celu, angażuje też wiele funkcji umysłowych jednocześnie: percepcję wzrokową w celu obserwacji ekranu, orientację przestrzenną i sprawność manualną w celu posługiwania się myszką, znajomość liter, cyfr, kierunków przestrzeni przy pracy z klawiaturą. Rozwija pamięć, uwagę i logiczne myślenie.

Zajęcia kulinarne

Uczestnicy zajęć wykonywali w miarę swoich możliwości proste czynności kuchenne takie jak mycie szklanek, parzenie herbaty, przygotowywanie kanapek, sałatek lub ciasta. Uczyli się utrzymywania porządku w kuchni, nakrywania do stołu na specjalne okazje oraz zachowania przy stole, dokonywania drobnych zakupów żywnościowych. Poznawali również podstawy gotowania, smażenia, pieczenia oraz przygotowywania i obróbki produktów żywnościowych. Podczas zajęć uczono etapów wykonania potraw, takich jak: zupy, pieczenie i smażenie mięsa, potraw z ryb, pierogów i naleśników. Po zajęciach kulinarnych domownicy wspólnie spożywają posiłki oraz sprzątaję naczynia. Umiejętności te są niezbędne do wypełniania domowych obowiązków w rodzinie.

Zajęcia rehabilitacyjne i sportowe

Zajęcia rehabilitacyjne i sportowe miały na celu usprawnienie oraz poprawę kondycji fizycznej i psychicznej uczestników. Dodatkowo służyły promowaniu prozdrowotnego stylu życia. Prowadzono następujące formy zajęć:

- gry sportowe (tenis stołowy, ringo, badminton),
- ćwiczenia na bieżni elektrycznej oraz rowerach treningowych,
- ćwiczenia usprawniające na zestawie do ćwiczeń siłowych „Atlas”;
- wyjścia na lodowisko MOSiR (jazda na łyżwach),
- wyjścia na pływalnię krytą MOSiR (pływanie),
- wycieczki rowerowe oraz piesze w plener połączone z zajęciami sportowymi (gra w piłkę nożną, siatkową, ringo, itp.).

Socjoterapia oraz zajęcia świetlicowe

Skierowane są na uczenie utrzymywania prawidłowych kontaktów międzyludzkich, umożliwienia uczestnikom rozrywki i rekreacji, rozwijania zainteresowań, aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez różnego rodzaju gry planszowe, karciane, układanie puzzli. Umiejętności społeczne kształtowane są poprzez uczestnictwo w imprezach integracyjnych. Socjoterapia jest jedną z efektywniejszych form oddziaływania na rozwój społeczny uczestników placówek.

Zajęcia praktyczne

Uczestnicy zajęć wdrażani są do wykonywania bądź obserwacji (w zależności od możliwości indywidualnych) podstawowych czynności życia codziennego. Należą do nich prace porządkowe w Domu i na zewnątrz, utrzymywanie w czystości odzieży, pomieszczeń, w których przebywają, wykonywanie drobnych prac, uczestniczenia przy naprawach sprzętu domowego, obsługa urządzeń technicznych. Umiejętności te mają na celu przygotowanie domowników do samodzielności, ponieważ, na co dzień przyzwyczajeni są do wyręczania w tych czynnościach przez rodzinę.

Psychoterapia indywidualna i grupowa

Celem jej jest wpływanie na poprawę funkcjonowania emocjonalnego, psychicznego, przełamywanie oporu w kontaktach interpersonalnych, odreagowywanie negatywnych emocji, pogłębianie wglądu we własne przeżycia i doświadczenia, przełamywanie uczucia niepewności i nieufności, kształtowanie zachowań normatywnych, poradnictwo.

W ramach imprez integracyjnych organizowanych w 2008r. podopieczni Środowiskowych Domów Samopomocy wzięli udział w:

- 1) styczniu - balu karnawałowym dla osób niepełnosprawnych, organizowanym przez ŚDS w Ostrołęce przy ul. Starosty Kosa 12A, wyjeździe do Makowa Maz. – Bal Maskowy,
- 2) lutym - wyjeździe na imprezę karnawałowo-walentynkową „Na miłosną nutę...” do Gminnego Ośrodka Kultury w Strzegowie, przedstawieniu „Szewczyk Dratewka” wystawione przez „Teatr Lalki i Aktora” z Łomży
- 3) marzec - warsztatach etnograficznych pt. „Wielkanoc na Kurpiach” organizowanych przez Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce (tematy zajęć: palma, pisanka),
- 4) podczas ferii zimowych wyjścia do kina Jantar na seanse filmowe – wstęp bezpłatny,
- 5) maju - obchodach 10-lecia ŚDS w Przasnyszu, wyjazdach na VIII Turniej Tenisa Stołowego Środowiskowych Domów Samopomocy w Ostrowi Mazowieckiej, na Festiwal Piosenki osób niepełnosprawnych „Śpiewać każdy może” w Makowie Maz.,
- 6) czerwcu - VI Mazowieckim Spotkaniu Pracowni Terapeutycznych działających w ramach ŚDS pt. „Jak przygoda to tylko w Warszawie”, wyjeździe na warsztaty etnograficzne pt. „Ginące zawody - magiczna moc papieru” w zagrodzie

- Kurpiowskiej w Kadzidle, wystawie twórczości artystycznej uczestników ŚDS podczas Imprezy integracyjno-kulturalno-sportowej „Nie jesteśmy sami” w Hali widowiskowo-sportowej im. A Gołasia w Ostrołęce, przygotowanej przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, w uroczystości jubileuszowej 15-lecia funkcjonowania WTZ-ów w Ostrołęce na terenie Gospodarstwa Agroturystycznego w Dzbeninie, w VIII Turnieju Sportowym Domów Pomocy Społecznej w DPS w Ostrołęce ul. Rolna 27, wyjeździe na VIII Regaty Kajakowe Osób Niepełnosprawnych do Pionek, wyjeździe na V Integracyjne Sokołowskie Spotkanie Muzyczno-Taneczne w Sokołowie Podlaskim,
- 7) lipcu – imprezie integracyjnej organizowanej przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych z udziałem władz miasta i gości z Meppen, wycieczce integracyjnej do Skansenu Kurpiowskiego w Nowogrodzie,
  - 8) sierpniu – udział w IX Mityngu Lekkoatletycznym ŚDS województwa mazowieckiego w Myszyńcu, wyjeździe integracyjnym nad jezioro do Krzyży,
  - 9) wrześniu – XI Mazowieckim Przeglądzie Amatorskiej Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych „ATAN’ 2008 w Opinogórze, wyjeździe nad morze do Łeby, wystawie twórczości artystycznej uczestników zajęć ŚDS podczas Targów Pracy i Przedsiębiorczości Osób Niepełnosprawnych organizowanych w Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce, Przeglądzie Twórczości DPS „Pożegnanie Lata w Hali widowiskowo-sportowej im. A Gołasia w Ostrołęce,
  - 10) październiku – III Mazowieckim Turnieju Bowlingowym ŚDS w Warszawie, w spotkaniu integracyjnym z ŚDS Myszyńiec przy ognisku na terenie nadleśnictwa w Czarni, IV Zawodach Pływackich Środowiskowych Domów Samopomocy na pływalni MOSIR w Ostrołęce, VI Turnieju warcabowym o Puchar Starosty Mławskiego w ŚDS w Mławie,
  - 11) listopadzie – V Regionalnym Turnieju Tenisa Stołowego i Wiedzy o zdrowiu w Ciechanowie, XIII Scenie Prezentacji Artystycznych Realizacji „OSPAR 2008” w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Warsztatach Etnograficznych „Boże Narodzenie Dawniej i Dziś” w Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce,
  - 12) grudniu – II Przeglądzie Kolęd i Pastorałek w ŚDS w Makowie Maz., imprezie kulturalno-sportowo-integracyjnej „Ostrołęckie Mikołajki 2008” w Ostrołęckim Centrum Kultury organizowanym przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych w Ostrołęce, spotkaniu Wigilijnym w ŚDS.

Wszystkie formy terapii i zajęcia integracyjne w ŚDS prowadzone były w celu rozwijania potencjału twórczego każdego z uczestników, uczenia prawidłowego funkcjonowania w środowisku. Korzystanie z poszczególnych form terapii uzależnione jest od indywidualnych możliwości i potrzeb psychofizycznych domowników.

Ponadto w Środowiskowych Domach Samopomocy funkcjonują zespoły wspierająco-rehabilitacyjne, które opracowały dla każdego z podopiecznych indywidualny plan postępowania wspierająco-rehabilitacyjny, w oparciu o prowadzone w placówkach formy oddziaływań terapeutycznych (psychoterapii oraz terapii zajęciowej). Pod koniec każdego półrocza dokonywano oceny wyników realizacji programu postępowania wspierająco-rehabilitacyjnego wobec wszystkich podopiecznych.

Kadra ŚDS-ów poprzez swoje oddziaływania wspierająco – rehabilitacyjne starała się stworzyć atmosferę zrozumienia, życzliwości, szacunku i wzajemnej akceptacji:

- pomagano domownikom w rozwiązywaniu ich problemów osobistych i rodzinnych,
- współpracowano z rodzinami udzielając informacji o chorobie i niepełnosprawności, porad dotyczących postępowania z osobą chorą psychicznie i niepełnosprawną intelektualnie,
- odreagowywano negatywne emocje, pogłębiano wgląd we własne przeżycia, przełamywano uczucia niepewności, nieufności,
- uczono bardziej akceptującego patrzenia na własną osobę, chorobę, problemy,
- kształtowano umiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów społecznych,
- motywowano do podejmowania odpowiedzialności za swoje postępowanie,
- rozwijano umiejętności niezbędne w codziennym życiu,
- pomagano w załatwianiu różnych spraw urzędowych.

Prowadzony był stały nadzór nad bezpieczeństwem oraz zdrowiem domowników. W ŚDS przy ul. Farnej 21, pielęgniarz psychiatryczny prowadził rozmowy i pogadanki edukacyjne dotyczące choroby psychicznej, radzeniem sobie z problemami życiowymi wynikającymi z choroby. Akcentowano konieczność systematycznego przyjmowania leków przepisanych przez lekarza psychiatrę, jak również potrzebę leczenia w Poradni Zdrowia Psychicznego.

Wszyscy zainteresowani uczestnicy zajęć mogli otrzymywać jeden gorący posiłek dziennie – obiad przygotowany przez „Tani Bar” Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

3.3 ZADANIA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE

Zadania opiekuńczo-wychowawcze realizowane są w MOPR przez Sekcję Pomocy Dziecku i Rodzinie i obejmują organizowanie różnorodnej pomocy dziecku i rodzinie poprzez :

1. Organizowanie dzieciom opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego.
2. Organizowanie dzieciom opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczanych w nich dzieci.
3. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji niespokrewnionych rodzin zastępczych.
4. Kierowanie dzieci pozbawionych opieki ze strony rodziców biologicznych do placówek opiekuńczo-wychowawczych.
5. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki i na zagospodarowanie w formie rzeczowej pełnoletnim osobom opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i zakłady poprawcze.
6. Podejmowanie we współpracy z pracownikami socjalnymi działań służących rozwiązywaniu problemów opiekuńczych, działań profilaktyczno-kompensacyjnych.
7. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami naturalnymi dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz pełnoletnimi wychowankami opuszczającymi rodziny zastępcze
8. Tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie.
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w realizacji Programu lokalnego w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną w mieście Ostrołęka.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Praca z rodzinami, w których występują problemy, wymaga wiedzy i doświadczenia. Głównym celem organizowanych działań pomocowych jest niesienie pomocy i wsparcia rodzinom niewydolnym wychowawczo. Nasilające się obecnie przeobrażenia społeczno-gospodarcze przyczyniają się do wzrostu liczby rodzin niewydolnych materialnie, powodują eskalację biedy i ubóstwa, przewartościowanie sfer życia społecznego, a w konsekwencji brak poczucia bezpieczeństwa.

W wielu rodzinach zamieszkujących na terenie Ostrołęki występują problemy ubóstwa, bezrobocia, przemocy, alkoholizmu i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Dzieci, którym przychodzi dorastać i rozwijać się w dysfunkcyjnym środowisku, mają problemy w codziennym funkcjonowaniu zarówno w domu, jak i w szkole oraz wśród rówieśników.

Tego typu problemy znajdują swój negatywny oddźwięk, który przejawia się w postaci różnych zaburzeń, takich jak: agresywne zachowanie, niechęć do współpracy, nadużywanie substancji psychoaktywnych, odizolowanie emocjonalne od otoczenia, popełnianie przestępstw. Dziecko pozostawione samemu sobie przyzwyczaja się nie tylko do bierności, ale i bezradności. Często, więc powtarza schemat życiowy swoich rodziców.

Coraz młodsze dzieci sięgają po alkohol, narkotyki, dokonują rozbojów, kradzieży, a ich zachowanie cechuje przemoc i agresja.

MOPR prowadzi dwie Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego, które zlokalizowane są przy ul. Hallera 13 oraz ul. Kościuszki 24/26 do dnia 10.10.2008r., natomiast od dnia 13.10.2008r. placówka została przeniesiona na ul. Spokojną 16. W wyniku przeniesienia nastąpiła poprawa warunków lokalowych, dzieci uzyskały także dostęp do placu zabaw, który został wykonany w ramach złożonego w 2007 roku wniosku do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Uczęszcza do nich dzieci i młodzież zagrożona różnymi dysfunkcjonalnymi aspektami życia społecznego, którzy często nie potrafią poradzić sobie z trudnymi sytuacjami i dlatego pomoc instytucji wspierających jest niezbędna. Ważnym ogniwem systemu opiekuńczo-wychowawczego są świetlice, gdzie podejmowane są działania opiekuńcze, wychowawcze, profilaktyczne, diagnostyczne i terapeutyczne, skierowane na dziecko i na jego rodzinę.

W 2008 roku na funkcjonowanie dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego MOPR wydatkował kwotę **115 500,00zł**.

Celem działalności Placówek jest przede wszystkim uczenie pozytywnych zachowań i profilaktyka uzależnień. Podejmowane w Placówkach działania opiekuńczo-wychowawcze wpływają także na poprawę stosunków z rodzicami, rówieśnikami, na złagodzenie napięć oraz na podniesienie własnej wartości. Przeżywane wspólne imprezy okolicznościowe pozwalają nie tylko na integrację uczestników, ale utrwalają wśród młodego pokolenia nasze piękne polskie tradycje.

W Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Wsparcia Dziennego realizowane są następujące cele:

- kształcenie umiejętności właściwego rozwiązywania problemów życiowych oraz społecznie akceptowanych sposobów funkcjonowania w środowisku rówieśniczym poprzez zajęcia socjoterapeutyczne,
- kształcenie umiejętności radzenia sobie w trudnym środowisku rodzinnym, dotkniętym problemem alkoholowym poprzez pogadanki tematyczne,
- wzmacnianie więzi między rodzicami i dziećmi poprzez właściwe oddziaływanie socjoterapeutyczne,
- zaznajomienie z zasadami moralnymi i ważnymi wartościami w życiu człowieka poprzez dyskusje i rozmowy,
- precyzowanie i rozwijanie zainteresowań poprzez psychozabawę, zajęcia plastyczne,
- rozwijanie osobowości, kształcenie charakteru,
- uczenie umiejętności właściwej organizacji i wykorzystania czasu,
- nauka wzajemnej komunikacji poprzez trening interpersonalny,
- nauka umiejętności asertywnego wyrażania emocji i uczuć,
- rozwijanie wrażliwości estetycznej poprzez zajęcia plastyczne i udział w imprezach kulturalno-rozrywkowych.

W 2008 roku obie Placówki objęły opieką łącznie 60 dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 16 lat, były czynne przez cały rok – od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 16.00. Zajęcia w obu Placówkach odbywały się także w czasie wolnym od nauki szkolnej, tj. w okresie ferii zimowych i wakacji, w oparciu o opracowane przez wychowawców własne programy pracy. Dzieci uczestniczyły w imprezach organizowanych przez Ostrołęckie Centrum Kultury – seanse kinowe i Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji - korzystanie z pływalni miejskiej, lodowiska miejskiego, hali sportowej.

W trakcie pobytu w placówkach, dzieciom zapewniono posiłek, wzbogacony owocami, jogurtami, sokami i słodyczami. Natomiast w okresie ferii zimowych i półkolonii letnich dzieci otrzymywały także pełen obiad w „Tanim Barze” MOPR.

W okresie wakacji dzieci i młodzież uczęszczająca do obu Placówek dwukrotnie

wyjeżdżała na kolonie.

W terminie od **09.07.2008r. do 18.07.2008r.** - 37 dzieci wycieczki na koloniach letnich w Bieszczadach – Lesko.

Program kolonii obejmował liczne wycieczki autokarowe i piesze, m. in. do:

- Kamienia Leskiego koło Ustrzyk Dolnych,
- Komańczy – grekokatolicka Cerkiew, Klasztor Sióstr Nazaretanek, gdzie przebywał na przymusowym internowaniu Kardynał Stefan Wyszyński,
- Wetlina – zdobywanie szczytu Połonina Wetlińska (1253m),
- nad Jezioro Solińskie – zwiedzanie Ratusza, Zamku Kmitów, Kościoła pw. Nawiedzenia NMP, Synagogi z XVII w., Kirkut – żydowskiego cmentarza,
- na szczyt Wielka Rawka z widokiem wspaniałej bieszczadzkiej panoramy,
- na Górę Sobień z ruinami Zamku warownego i rezerwatem przyrody.

Ponadto dzieci korzystały z krytej pływalni w Ustrzykach Dolnych.

W terminie od **01.08.2008r. do 14.08.2008r.** – 24 dzieci wyjechało na kolonie letnie do Młynika koło Sorkwity na Mazurach.

Program kolonii obejmował wycieczki piesze i autokarowe do:

- Mikołajek – w tym korzystanie z basenu w Hotelu Gołębiowski,
- Rucianego Nidy z rejsem statkiem wycieczkowym po jeziorach.

W trakcie kolonii dzieci uczestniczyły także w licznych konkursach, grach sportowych, zabawach, wieczorkach przy ognisku i dyskotekach.

Podczas obu kolonii zostały zrealizowane z dziećmi programy profilaktyczne.

Celem programów było podniesienie umiejętności komunikowania się, budowanie pozytywnych relacji w grupie bez wywoływania konfliktów czy prowokowania sytuacji agresywnych i patologicznych, uczenie się odmawiania, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, przekazanie wiedzy o zagrożeniach spowodowanych uzależnieniami od nikotyny, alkoholu, narkotyków.

Organizatorzy kolonii zapewнили dzieciom wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, opiekę lekarską, dobre warunki mieszkaniowe i żywieniowe.

W okresie **X – XII 2008 roku** w obu Placówkach zostały zrealizowane przez terapeutę programy profilaktyczne dla dzieci i ich rodziców:

- dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych na temat: „Kryzys szkolny; jak go pokonać bezpiecznie i zdrowo”. Celem programu było przekazanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, uczenie umiejętności

określania własnych granic, zasad umiejętnego słuchania, nawiązywania trwalszych znajomości i przyjaźni,

- dla rodziców dzieci uczęszczających do Placówek na temat: „Jak utrzymać dobry kontakt z nastoletnim dzieckiem. Zajęcia warsztatowe miały na celu wzmocnienie więzi między rodzicami i nastoletnimi dziećmi, uczenie się sposobów radzenia sobie ze złością, szczególnie w stosunku do dziecka oraz sposobów gospodarowania czasem i zasad dobrego odpoczynku.

Dzieci z obu placówek wspólnie przygotowują spotkania okolicznościowe, np.: z okazji Dnia Matki, Dnia Dziecka, Bożego Narodzenia.

W organizowanych imprezach biorą udział rodzice, rodzeństwo i dziadkowie dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego.

Rodziny zastępcze.

W 2008 roku w rozdziale 85 204 – Rodziny zastępcze, MOPR wydatkował kwotę 626 704,95zł na wypłatę świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych:

L.p.	Rodzaj pomocy	Kwota świadczeń
1.	Pomoc pieniężna dla 45 rodzin zastępczych na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 75 dzieci	463 079,95 zł
2.	Wynagrodzenie dla 3 zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego	83 811,00 zł
3.	Wynagrodzenie dla 2 zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem wielodzietnych rodzin zastępczych	67 671,00 zł
4.	Jednorazowe świadczenia pieniężne dla 6 rodzin zastępczych na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami 14 przyjętych dzieci	12 143,00 zł
	Ogółem:	626 704,95 zł

Zgodnie z zapisem art. 74 ust. 1. ustawy o pomocy społecznej rodziny zastępcze dzielą się na:

- spokrewnione z dzieckiem,
- niespokrewnione z dzieckiem,
- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:
  - a) wielodzietne,
  - b) specjalistyczne,
  - c) o charakterze pogotowia rodzinnego.

Najkorzystniejszym i naturalnym środowiskiem wychowawczym dla dziecka jest rodzina. W niej człowiek przychodzi na świat i w niej uczy się podstawowych funkcji, uczy się współżycia z ludźmi i poznaje najważniejsze wartości. W rodzinie dziecko przyswaja sobie określony system norm i wartości, rodzina uczy właściwej postawy wobec pracy, nauki, osiągania celów życiowych. Wychowanie w rodzinie polega na przekazaniu wiedzy, wypracowaniu określonych cech charakteru i sposobów postępowania.

Jeśli dziecko nie może wychowywać się w rodzinie własnej, konieczne staje się stworzenie zastępczych form, które zagwarantują mu opiekę i wychowanie, oraz jeśli rodzice biologiczni nie spełniają swoich zadań, pozbawiając dziecko opieki rodzicielskiej, najlepszą formą opieki dla takiego dziecka jest rodzina zastępcza. Rodzina zastępcza pełni funkcję kompensacyjną w stosunku do środowiska rodzinnego, mającą na celu zapewnienie warunków wychowania, dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych.

Rodzina zastępcza, jest w stanie zaspokoić małemu dziecku potrzebę przywiązania i przynależności – jest to podstawowy warunek zaspokojenia potrzeb biologicznych i psychicznych dziecka.

To właśnie rodzina zastępcza stwarza przyjętemu dziecku optymalne warunki wychowania i rozwoju, najbardziej zbliżone do naturalnego środowiska rodzinnego. W trakcie jego pobytu poza rodziną silnie akceptowany jest również obowiązek poszanowania więzów uczuciowych dziecka z rodziną biologiczną. W zdecydowanie większości przypadków rodzina biologiczna powinna być przygotowywana do powrotu dziecka. Daje to szansę realizacji zarówno prawa dziecka do życia w rodzinie własnej, jak i prawa rodziców biologicznych do pierwszeństwa w wychowaniu własnych dzieci. Nie można wykluczyć jednak, że piecza rodziców zastępczych, może trwać do momentu osiągnięcia przez dziecko pełnoletności i jego usamodzielnienia się.

W 2008 roku na terenie miasta Ostrołęki funkcjonowało 45 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 75 dzieci.

L.p.	Typ rodziny zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej
1.	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	38	49
2.	Rodziny niespokrewnione z dzieckiem	2	2
3.	Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze	2	9
4.	Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego	3	15
	Ogółem:	45	75

Wszystkie funkcjonujące rodziny zastępcze zostały powołane na podstawie prawomocnych postanowień sądu o ustanowieniu rodziny zastępczej.

Powody, dla których dzieci umieszczane są w rodzinach zastępczych są różne, łączą się jednak z niemożliwością zapewnienia przez rodziców biologicznych odpowiednich warunków do rozwoju i wychowania dziecka. Wśród powodów zdiagnozowanych przez pracowników MOPR wynika, iż rodzice biologiczni nie są w stanie opiekować się własnymi dziećmi, ponieważ:

- jedno z rodziców lub oboje rodzice nie żyją,
- uniemożliwiła im to choroba psychiczna, niepełnosprawność,
- są bezradni w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w prowadzenia gospodarstwa domowego, w wywiązywaniu się z podstawowych funkcji opiekuńczych,
- występują w rodzinie alkoholizm i narkomania,
- występuje rażące zaniedbywanie podstawowych potrzeb materialno-bytowych i psychicznych dziecka,
- rodzice przebywają w zakładzie karnym,
- dziecko zostało porzucone.

W rodzinach zastępczych dzieci mają zapewnione optymalne warunki do rozwoju i edukacji. Jednakże rodziny zastępcze spotykają się z wieloma problemami wynikającymi z pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec powierzonych im dzieci. Dzieci najczęściej pochodzą z rodzin patologicznych, niewydolnych wychowawczo. Przebywanie w takim środowisku przez dłuższy okres czasu powoduje u dzieci wiele zaburzeń i trwałych negatywnych zachowań. Nie radzą sobie z własnymi emocjami, mają trudności w funkcjonowaniu w grupie rówieśniczej i trudności w nauce. To wszystko zaburza wzajemne relacje między rodzicami zastępczymi a powierzonymi dziećmi, a także pomiędzy wszystkimi członkami rodziny. W konsekwencji w rodzinach zastępczych występuje wiele problemów wychowawczych. Dlatego MOPR organizuje wsparcie specjalistyczne rodziców zastępczych, mające na celu podnoszenie ich kompetencji wychowawczych oraz wzmacnianie pozytywnych relacji między opiekunami zastępczymi a dziećmi. Pracownicy socjalni Sekcji Pomocy Dziecku i Rodziny kilka razy w roku i w zależności od potrzeby danej rodziny, odwiedzają rodziny zastępcze, wspierając je w zmaganiu się z wieloma problemami wychowawczymi. Sprawdzana jest również prawidłowość wywiązywania się rodzin zastępczych z powierzonych im obowiązków opieki nad dziećmi i konieczność dalszego przebywania dziecka w danej rodzinie zastępczej. MOPR informuje rodziny zastępcze o aktualnej wysokości należnej im pomocy pieniężnej, a także o wszelkich zmianach przepisów prawa rodzinno-opiekuńczego.

Ponadto rodziny zastępcze mają możliwość korzystania ze wsparcia specjalistów zatrudnionych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej: psychologa, pedagoga i prawnika, a także pomocy specjalistów pracujących w Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym.

Bardzo ważną formą wsparcia rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest organizowana pomoc specjalistów zatrudnionych przez MOPR od 2005 roku, w ramach realizowanych programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną, na które pozyskiwane są dodatkowe środki finansowe. Programy są finansowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, a pomoc dla rodzin zastępczych obejmuje terapię rodzinną prowadzoną przez pedagoga psychoterapeutę, psychologa, lekarza neurologa dziecięcego, prawnika. Dodatkowo, na prośbę rodzin zastępczych, terapia odbywa się również w miejscu zamieszkania rodziny.

MOPR prowadzi stałą współpracę z Sądem Rejonowym w Ostrołęce, III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich w zakresie zapewniania dzieciom opieki w rodzinach zastępczych, informuje także o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz o sytuacji rodziny naturalnej dziecka.

MOPR udziela wszystkim rodzinom zastępczym comiesięcznej pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci. Podstawą do ustalenia procentowej wysokości pomocy pieniężnej dla poszczególnych rodzin zastępczych jest kwota 1647zł.

Wysokość pomocy pieniężnej uzależniona jest od:

- wieku dziecka,
- stopnia rozwoju,
- stanu zdrowia,
- stopnia niedostosowania społecznego,
- uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej.

Ponadto w oparciu o zawarte porozumienia, finansowana była pomoc rodzinie zastępczej z terenu powiatu elckiego, wychowującej jedno dziecko z Ostrołęki, rodzinie zastępczej z powiatu ostrołęckiego wychowującej dwoje dzieci z Ostrołęki i rodzinie zastępczej z Ostrołęki, w której przebywało jedno dziecko z powiatu białostockiego.

Kierowanie nieletnich do placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2008 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce realizował zadania z zakresu opieki nad dzieckiem m.in. poprzez kierowanie dzieci do Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Ostrołęce.

Do ww. placówki kierowane są dzieci na podstawie postanowienia Sądu właściwego ze względu na miejsce pobytu dziecka.

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza dysponuje 10 miejscami w placówce typu interwencyjnego i 30 miejscami w placówce typu socjalizacyjnego.

W 2008 r. skierowano do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Ostrołęce:

- typu interwencyjnego - 34 nieletnich,
- typu socjalizacyjnego - 8 nieletnich.

W 2008 roku w placówce typu interwencyjnego przebywało 51 dzieci, w tym:

- 32 z Ostrołęki,
- 10 z powiatu ostrołęckiego,
- 2 z powiatu przasnyskiego,
- 3 z powiatu wyszkowskiego,
- 2 z powiatu siedleckiego,

- 1 z powiatu sokołowskiego,
- 1 z powiatu wągrowieckiego,
- a w placówce typu socjalizacyjnego przebywało 41 dzieci, w tym:
- 14 z Ostrołęki,
- 10 z powiatu ostrołęckiego,
- 3 z powiatu ostrowskiego,
- 2 z powiatu przasnyskiego,
- 1 z powiatu wyszkowskiego
- 2 z powiatu wołomińskiego,
- 1 z powiatu makowskiego,
- 1 z powiatu nowodworskiego,
- 2 z powiatu rybnickiego,
- 2 z powiatu grodziskiego,
- 1 z powiatu pułtuskiego,
- 1 z powiatu wągrowieckiego,
- 1 z Łomży.

Na dzień 31.12.2008r. w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Ostrołęce przebywało 45 wychowanków, w tym w placówce:

- typu interwencyjnego – 23 dzieci,
- typu socjalizacyjnego – 22 dzieci.

MOPR przygotowuje i przekazuje właściwym powiatom niezbędną dokumentację do przyznania pomocy na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki dla pełnoletnich wychowanków, opuszczających Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą a pochodzących z terenu Ostrołęki a także z terenu innych powiatów.

W 2008 roku MOPR przekazał dokumentację 6 pełnoletnich wychowanków do usamodzielnienia, pochodzących z 3 powiatów:

- Powiatu Ostrołęckiego – 3 dzieci,
- Powiatu Ostrowskiego – 2 dzieci,
- Powiatu Wołomińskiego – 1 dziecko.

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2008 roku w rozdziale 85 204 – Rodziny zastępcze, MOPR wydatkował na pomoc

pieniężną dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych kwotę: **94 701,00 zł**, a w rozdziale 85 201 – Placówki opiekuńczo-wychowawcze, MOPR wydatkował na pomoc pieniężną dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych kwotę: **58 633,20 zł**

L.p.	Rodzaj pomocy	Liczba wychowanków z rodzin zastępczych	Kwota świadczeń	Liczba wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych	Kwota świadczeń
1.	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	21	69 996,00zł	12	40 516,20zł
2.	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	5	24 705,00zł	3	18 117,00zł
Ogółem kwota świadczeń:			94 701.00zł		58 633,20zł

Zgodnie z art. 88 ustawy o pomocy społecznej osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej lub osoba pełnoletnia opuszczająca placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, a także pomocą:

- 1) pieniężną na usamodzielnienie,
- 2) pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym mieszkania chronionego,
- 4) w uzyskaniu zatrudnienia,
- 5) na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki udziela starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej lub odpowiednio placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego i socjalizacyjnego, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

Natomiast pomocy w formie wymienionej w pkt 3 – 5 udziela starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się osoby, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej lub w ww. placówkach.

Przy usamodzielnieniu wychowanków sporządzany jest indywidualny plan pomocy dla usamodzielnianego wychowanka, polegający na ustaleniu form wsparcia funkcjonowania wychowanka w środowisku, analizowaniu jego sytuacji materialnej, możliwości uzyskania zatrudnienia oraz przyznaniu pomocy pieniężnej w przypadku kontynuowania nauki w szkole średniej lub wyższej. Wyznaczany jest także opiekun wychowanka w procesie jego usamodzielnienia, do zadań którego należy:

- zaznajomienie się z dokumentacją i drogą życiową osoby usamodzielnianej,
- opracowanie wspólnie z osobą usamodzielnianą programu usamodzielnienia,
- ocena realizacji programu usamodzielnienia oraz jego modyfikowanie,
- współpraca z rodziną osoby usamodzielnianej oraz ze środowiskiem lokalnym, zwłaszcza ze szkołą oraz instytucjom miejskim,
- wspierania działań osoby usamodzielnianej.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie przysługuje osobom, które osiągnęły pełnoletność w rodzinie zastępczej, kontynuują naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej i znajdującym się w trudnej sytuacji dochodowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce w 2008 roku wypłacał **33** pełnoletnim wychowankom pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki w wysokości **494,10zł** miesięcznie, stanowiącej 30% kwoty 1 647zł.

Spośród 33 wychowanków:

- 21 opuściło rodziny zastępcze,
- 9 placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 2 młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- 1 zakład poprawczy.

Spośród 33 wychowanków kontynuujących naukę 15 studiuje i 18 uczy się w szkołach średnich.

MOPR przyznał 8 pełnoletnim wychowankom pomoc pieniężną na usamodzielnienie, spośród których:

- 5 opuściło rodziny zastępcze,
- 2 opuściło placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 1 opuścił młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Otrzymałą pomoc pieniężną wychowankowie przeznaczyli na poprawę warunków mieszkaniowych: remonty mieszkań, zakup sprzętu RTV i AGD oraz na podwyższanie kwalifikacji zawodowych: zakup sprzętu komputerowego, szkolenia i kursy zawodowe.

Pracownicy socjalni MOPR, na początku każdego semestru szkolnego, aktualizują sytuację materialno – bytową pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych kontynuujących naukę.

MOPR udziela pomocy pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze także poprzez umożliwienie zamieszkania **w mieszkaniu chronionym**, które funkcjonuje na terenie Ostrołęki od listopada 2005 roku .

Ma ono na celu zapewnienie wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- odpowiednie warunki mieszkaniowe;
- przygotowanie do samodzielnego życia i pełnienia ról społecznych;
- najbardziej optymalnych warunków do rozwoju osobistego i wyrównanie szans edukacyjnych.

Zadanie realizowane jest w przeznaczonym na ten cel mieszkaniu, które MOPR utworzył, wyposażył w meble i niezbędny sprzęt domowy w ramach środków otrzymanych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Na koniec 2008 roku w mieszkaniu chronionym przebywało 4 pełnoletnich wychowanków: 2 opuściło rodziny zastępcze i 2 placówkę opiekuńczo-wychowawczą.

W związku z realizowanym procesem usamodzielnienia wychowanków prowadzone są następujące działania:

- terapeutyczno-edukacyjne i specjalistycznego poradnictwa,
- kształcące umiejętności niezbędne do samodzielnego życia, gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi,
- wspierające pozytywne zachowania wychowanków w zakresie rozwijania umiejętności

podejmowania samodzielnych decyzji, podnoszenia samooceny, motywowania do poprawy, jakości życia,

- wsparcia w środowisku lokalnym poprzez nawiązanie współpracy z instytucjami, osobami prywatnymi i włączenie w działania na rzecz wychowanków.

MOPR, oprócz udzielania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie, obejmuje pełnoletnich wychowanków pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez **pracę socjalną**. Praca ta polega na motywowaniu ich do kontynuowania nauki, do uzyskiwania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami danej osoby, uzyskiwaniem kwalifikacji zawodowych oraz podjęciem zatrudnienia. Współdziałamy i wspieramy osoby usamodzielniane w podtrzymywaniu kontaktów z rodziną biologiczną oraz w podejmowaniu przez nich działań mających na celu poprawę ich sytuacji materialno-bytowej. Ponadto posiadają możliwość korzystania z pomocy specjalistów, m.in.: psychologa, prawnika, pedagogów.

Odpłatność rodziców naturalnych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzice dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej powinni ponosić odpłatność za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej do wysokości ponoszonych kosztów na utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Odpłatność rodziców naturalnych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych jest ustalana w drodze decyzji administracyjnej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Sytuacja materialna rodziców dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych jest w przeważającej większości trudna. Dlatego też MOPR bierze powyższe fakty pod uwagę i odstępuje od ustalenia powyższej opłaty lub zwalnia okresowo z ponoszenia opłaty.

W 2008 roku MOPR wydał ogółem 57 decyzji administracyjnych dotyczących odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W większości przypadków rodzice dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych znajdują się w trudnej sytuacji i nie są w stanie

ponosić opłaty za ich pobyt, dlatego MOPR odstąpił od ustalenia od nich opłat lub okresowo rodzice byli zwalniani z ich ponoszenia.

Natomiast w stosunku do 4 rodziców MOPR wydał decyzje ustalające opłatę za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, z czego 3 zostało całkowicie zwolnionych z ponoszenia opłaty i od 6 rodziców dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej ustalono opłatę, z czego 4 zwolniono całkowicie z ponoszenia opłaty.

MOPR promuje rodzinne formy opieki zastępczej i stale poszukuje kandydatów do pełnienia zadań rodzin zastępczych. W związku z tym, systematycznie emitowane są ogłoszenia w lokalnej prasie i radiu na temat poszukiwania osób chętnych sprawować funkcję rodziny zastępczej.

Jednocześnie MOPR wspiera i prowadzi pracę socjalną z rodzinami naturalnymi w środowisku. Działania te mają na celu zmniejszanie skali występujących zjawisk patologii społecznej w mieście Ostrołęka.

W 2008 roku MOPR był realizatorem **projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego pod nazwą: „Pozwól sobie pomóc”**, w którym wzięło udział 8 pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze – 4 wychowanków i placówki opiekuńczo-wychowawcze – 4 wychowanków.

W ramach projektu wychowankowie otrzymali wsparcie psychologa, uczestniczyli w spotkaniach z doradcą zawodowym oraz ukończyli następujące kursy zawodowe:

- prawa jazdy kat. B – 7 osób,
- obsługi komputera – 4 osoby,
- pracownika administracyjno-finansowego – 2 osoby,
- sprzedawcy-magazyniera z obsługą wózków jezdniowych – 2 osoby,
- obsługi kas fiskalnych – 1 osoba,
- obsługi programu sprzedażowo-magazynowego „SUBIEKT” – 1 osoba.

Rezultaty tego projektu::

- wychowankowie podwyższyli kwalifikacje zawodowe,
- mają ułatwiony start życiowy,
- realizują indywidualny program usamodzielnienia.

3.4 ZADANIA Z ZAKRESU ZATRUDNIANIA I REHABILITACJI SPOŁECZNEJ ORAZ ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Sekcja ds. Osób Niepełnosprawnych realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej finansowane ze środków PFRON dla mieszkańców Ostrołęki. PFRON jest funduszem celowym działającym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (D. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON (Dz. U. Nr 96, poz. 861 z późn. zm.).

W 2008 roku Prezydent Miasta Ostrołęki Zarządzeniem Nr 84/2008 z dnia 31 marca 2008 roku określił zasady realizacji dofinansowań i refundacji związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną w mieście Ostrołęka ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2008 roku.

Po otrzymaniu limitu środków z PFRON dla naszego Powiatu i zaopiniowaniu przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Miasta Ostrołęki Uchwałą Nr 175/XXIX/2008 z dnia 03 kwietnia 2008 r., Nr 276/XXXVII/2008 r. z dnia 30 października 2008 r. i Nr 305/XLII/2008 z dnia 11 grudnia 2008 r. określiła zadania do realizacji.

Zgodnie z ww. uchwałami, ze środków funduszu były realizowane następujące zadania:

z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej,
- przyznanie osobie niepełnosprawnej jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- zwrot wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy (określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu .

z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej,
- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,

- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- dofinansowanie sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

W 2008 r. zgodnie z planem finansowym funduszu (po zmianach wprowadzonych w październiku i grudniu) przeznaczono kwotę – 1 065 678,00 zł na realizację niżej opisanych zadań.

Rehabilitacja zawodowa.

Zwrot pracodawcy kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej.

W 2008 roku zorganizowano 8 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w 4 zakładach pracy (w tym 5 stanowisk pracy w zakładzie pracy chronionej). Na tych stanowiska zatrudniono 8 osób niepełnosprawnych skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy zaliczonych do lekkiego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Dokonano pracodawcom zwrotu kosztów wyposażenia stanowisk pracy na kwotę 278 500,00 zł. Średni koszt wyposażenia stanowiska wyniósł 34 812,00 zł.

Monitorowano realizację umów cywilno-prawnych zawartych z pracodawcami w zakresie: utrzymania wyposażenia stanowisk pracy, zatrudniania osób niepełnosprawnych na tych stanowiskach, posiadania aktualnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, umów o pracę.

Przyznanie osobie niepełnosprawnej jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

W 2008 roku 7 osobom niepełnosprawnym zarejestrowanym w Powiatowym Urzędzie Pracy, jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu, przyznano środki PFRON na podjęcie działalności gospodarczej.

Przekazano na ten cel kwotę 185 000,00 zł (średnio – 26 429,00 zł na osobę).

Przyznane środki finansowe dotyczyły działalności gospodarczej w zakresie:

- sprzedaży wysyłkowej-internet,
- działalności fizjoterapeutycznej,
- działalności usługowej związanej z przeprowadzkami,
- działalności taksówek.

W 2008 roku umorzono także 2 pożyczki przyznane osobom niepełnosprawnym na podjęcie działalności gospodarczej w kwocie 23 320,00 zł.

Potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie zostały w pełni zaspokojone.

Dofinansowanie do instrumentów lub usług rynku pracy.

Zadanie to realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce - zgodnie z Umową Nr 1/2008 zawartą pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Ostrołęce a Powiatowym Urzędem Pracy w Ostrołęce dotyczącą organizacji szkoleń oraz usług i instrumentów rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu.

W 2008 roku sfinansowano koszty szkolenia dla 10 osób niepełnosprawnych na kwotę 5 018,00 zł. Osoby niepełnosprawne zostały przeszkolone w zakresie obsługi komputera. Potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie zostały w pełni zaspokojone.

Rehabilitacja społeczna

Dofinansowanie warsztatu terapii zajęciowej.

Z dniem 01 marca 2004 roku prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej przejął Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Ostrołęce, który uprzednio funkcjonował od 1993 roku przy Spółdzielni Inwalidów „NAREW” w Ostrołęce Zakładzie Pracy Chronionej.

Z dniem 01.12.2008 roku nastąpiło zwiększenie liczby uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej o 5 osób niepełnosprawnych.

W związku z powyższym liczba uczestników WTZ wynosi 20 osób.

W 2008 roku na działalność bieżącą Warsztat wydatkował ogółem 217 525,00 zł, w tym ze środków PFRON – 195 283, 00 zł i ze środków Miasta Ostrołęki – 22 242,00 zł.

Terapia zajęciowa z osobami niepełnosprawnymi prowadzona była w trzech pracowniach (gospodarstwa domowego, technik różnych i wikliniarsko-dekoracyjnej). Prowadzone były także zajęcia edukacyjne, integracyjne i rehabilitacyjne.

Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.

MOPR dofinansował udział w turnusach rehabilitacyjnych 178 osobom niepełnosprawnym (100 osób dorosłych, 29 dzieci i 49 opiekunów osób dorosłych i dzieci). Wydatkowano kwotę – 116 242, 00 zł.

Na turnusach rehabilitacyjnych osoby niepełnosprawne przebywały w ośrodkach mieszczących się na terenie całej Polski, które uzyskały wpis do „Rejestru ośrodków uprawnionych do przyjmowania zorganizowanych grup osób niepełnosprawnych na turnusy

rehabilitacyjne” lub do „rejestru organizatorów uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych”.

W 2008 roku 2 osobom niepełnosprawnym, które złożyły wnioski, z uwagi na fakt korzystania z dofinansowania w poprzednim roku odmówiono przyznania dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego.

Natomiast wszystkie osoby niepełnosprawne, które nie kwalifikowały się do przyznania dofinansowania ze środków PFRON – informowano o możliwości korzystania z rehabilitacji stacjonarnej w ramach NFZ w ośrodkach, które podpisały umowy na realizację tego zadania.

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

W 2008 r. MOPR dofinansował do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych 259 osobom niepełnosprawnym na ogólną kwotę 218 830,00 zł,

w tym:

- 231 osobom dorosłym na kwotę – 182 577,00 zł,
- 28 dzieciom na kwotę – 36 253,00 zł.

Dofinansowano do zakupu:

- wózków inwalidzkich,
- protez piersi,
- gorsetów ortopedycznych,
- aparatów słuchowych,
- systemu wspomagającego słyszenie,
- indywidualnego przedmiotu pionizującego,
- obuwia ortopedycznego,
- balkoników i kul,
- materacy i poduszek p/odleżynowych,
- cewników,
- pieluchomajtek,
- osprzętu do pompy insulinowej,
- rowerów rehabilitacyjnych,
- rotora rehabilitacyjnego
- materaca rehabilitacyjnego,

- łóżek rehabilitacyjnych.

Potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie zostały w pełni zabezpieczone.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

W 2008 r. MOPR dofinansował do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności – 19 osobom niepełnosprawnym na ogólną kwotę – 47 086,00 zł.

Realizując to zadanie dofinansowano do:

- zakupu podnośnika transportowo-kapielowego, schodołazu, taboretu prysznicowego,
- zakupu ławki nawannowej, nadstawki toaletowej, drzwi garażowych z automatyką -
- zakupu sprzętu umożliwiającego pokonanie barier technicznych (mówiący glukometr, ciśnieniomierz, termometr),
- przystawiania łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- sprzętu umożliwiającego pokonanie barier w komunikowaniu się (zestaw komputerowy, bezprzewodowy nadajnik radiowy).

Potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie zostały zaspokojone.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

W 2008 r. MOPR dofinansował do sportu, kultury, rekreacji i turystyki 3 jednostkom na ogólną kwotę 13 410,00 zł.

Udział w imprezach wzięło:

- 149 osób dorosłych niepełnosprawnych,
- 358 dzieci i młodzież niepełnosprawna.

Dofinansowano do:

- Mityngu Lekkoatletycznego dla osób niepełnosprawnych w Myszyńcu,
- Imprezy integracyjnej „Nie jesteśmy sami” w Ostrołęce,
- Imprezy integracyjnej „Sercem malowane” w Ostrołęce,
- Imprezy integracyjnej „Mikołajki” w Ostrołęce,
- Imprezy integracyjnej kobiet po mastektomii.

Wszystkie wnioski składane przez osoby niepełnosprawne i pracodawców o uzyskanie pomocy ze środków PFRON przed przyjęciem do realizacji opiniowane były przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych .

W 2008 roku ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej według planu 1 065 678,00 zł wydatkowano ogółem – 1 059 369,00 złotych, co stanowi 99,41% ogółu wydatków, w tym:

- rehabilitacja społeczna – według planu 395 850,00 zł, wydatkowano – 395 568,00 zł, co stanowi 99,93% ogółu wydatków,
- rehabilitacja zawodowa – według planu 468 618,00 zł, wydatkowano 468 518,00 zł, co stanowi 99,98% ogółu wydatków.
- zobowiązania – warsztat terapii zajęciowej – według planu 201 210,00 złotych, wydatkowano 195 283,00 zł, co stanowi 97,05%.

Oprócz powyższych działań Sekcja ds. Osób Niepełnosprawnych prowadziła obsługę informacyjną programów celowych realizowanych przez **Oddział Mazowiecki PFRON w Warszawie:**

1. **„Komputer dla Homera”** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania umożliwiającego rehabilitację zawodową i społeczną osób niewidomych i niedowidzących.
2. **„Pegaz 2003”** – obejmujący:
  - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu,
  - pomoc w zakupie sprzętu komputerowego,
  - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.
3. **„Student”** – pomoc osobom niepełnosprawnym w zdobywaniu wykształcenia na poziomie średnim i wyższym
4. **„Sprawny dojazd”** - pomoc w nabyciu przez osoby niepełnosprawne samochodu osobowego oraz w uzyskaniu prawa jazdy kategorii „B”.

Wyżej wymienione programy skierowane były do osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności oraz niepełnoletnich dzieci niepełnosprawnych posiadających ważne orzeczenie o niepełnosprawności.

Ponadto udzielano informacji w realizacji „PROGRAMU WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI” na lata 2003-2008 dot.:

- **obszar „A”** – wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny. Pomoc uzyskać mogą podmioty, które utworzyły i prowadzą obiekty służące rehabilitacji: fundacje i stowarzyszenia, posiadające statutowy zapis o działalności rehabilitacyjnej na rzecz osób niepełnosprawnych, jednostki samorządu terytorialnego, państwowe uczelnie medyczne.
- **Obszar „B”** – likwidacji barier w zakładach opieki zdrowotnej lub placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania. Pomoc uzyskać mogą podmioty, które utworzyły i prowadzą zakłady opieki zdrowotnej lub placówki edukacyjne.
- **Obszar „C”** – wyposażenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych odpowiednio do ich potrzeb i możliwości. Pomoc mogą uzyskać pracodawcy, w tym z chronionego i otwartego rynku pracy.
- **Obszar „D”** – likwidacji barier transportowych. Pomoc mogą uzyskać: fundacje, stowarzyszenia lub inne organizacje społeczne, których statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych oraz gminy i powiaty.

Realizatorem programu są jednostki samorządu terytorialnego:

- samorządy województwa - Obszar A
- samorządy powiatowe – Obszary B, C, D

W roku 2008 wydawano wnioski na powyższe programy, udzielano informacji zainteresowanym i w lokalnych mediach o możliwości skorzystania ze środków PFRON, pisma w powyższej sprawie przekazywano do instytucji publicznych.

W 2008 roku realizując w/w program ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowano niżej wymienione zadania:

- obszar „B”, kompleksowe pokonanie barier architektonicznych (podjazd, łazienka) w Przedszkolu Nr 5 z oddziałem integracyjnym w Ostrołęce.
- obszar „D”, zakup samochodu 9-cio osobowego do przewozu osób niepełnosprawnych (bariera transportowa) dla Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych w Ostrołęce).

Uchwałą Rady Miejskiej Nr 85/XII/03 z dnia 30 października 2003r. uchwalono Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2003-2008 oraz uchwałą

Nr 328/XXXIII/05 z dnia 24.02.2005 r. został przyjęty harmonogram jego realizacji na lata 2005-2008. Następnie Uchwałą Rady Miasta Ostrołęki Nr 312/XLIII/2008 z dnia 30 grudnia 2008 roku został przyjęty Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2009-2013. Celem tego programu jest rozeznanie sytuacji osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej oraz działania dot. wspierania osób niepełnosprawnych przez umacnianie ich praw, eliminowanie wszelkich przejawów dyskryminacji. Aktywizowanie rodzin i środowiska lokalnego do działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

IV. ZADANIA Z ZAKRESU SYSTEMU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZALICZKI ALIMENTACYJNEJ, ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH

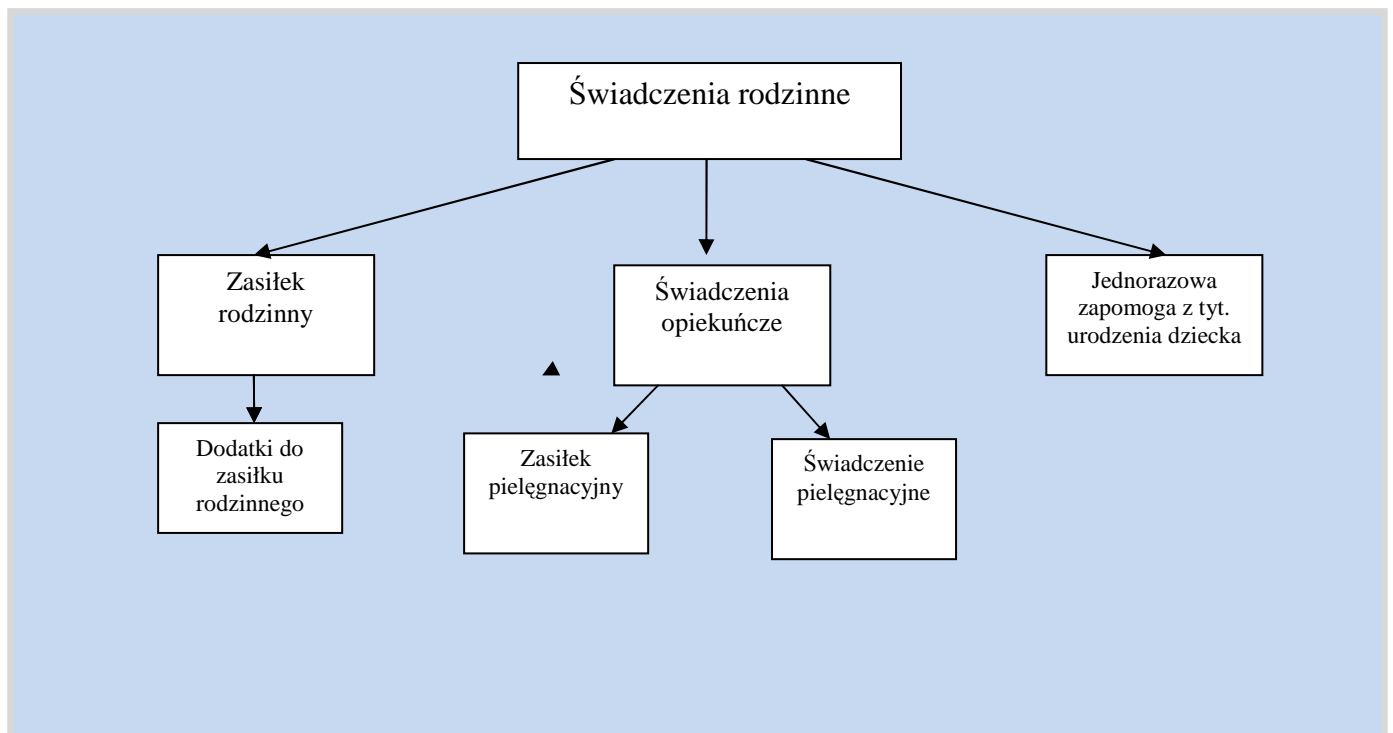
Sekcja Świadczeń Rodzinnych MOPR w 2008r. realizowała zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - od dnia 1 października 2008r (zastąpiła ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych).

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

1. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego:

Uprawnienia do zasiłku rodzinnego zależą od spełnienia kryterium dochodowego:

- Prawo do zasiłku rodzinnego powstaje, gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 504,00 zł miesięcznie.
- W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 583,00 zł miesięcznie.
- W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę (osobę uczącą się) do zasiłku rodzinnego, o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie zasiłkowym, na który jest ustalany (w obecnym okresie zasiłkowym kwota przekroczenia nie może być większa niż 48,00 zł) zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym. Wyjątek ten można jednak zastosować tylko na jeden okres zasiłkowy.

W 2008r . wysokość zasiłku rodzinnego wynosiła miesięcznie:

- 48,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 64,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 68,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługiwały następujące dodatki z tytułu:

- **urodzenia dziecka** w wys. 1 000,00 zł
- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** - 400,00 zł miesięcznie
- **samotnego wychowywania dziecka:**
  - 170,00 zł miesięcznie, nie więcej jednak niż w wys. 340,00 na wszystkie dzieci;
  - 250,00 zł miesięcznie na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie więcej niż 500,00 zł na wszystkie dzieci,
- **wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** - 80,00 zł miesięcznie
- **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego**
  - 60,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,

- 80,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia,
- **rozpoczęcia roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego** - 100,00 zł jednorazowo,
- **podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania**
  - 90,00 zł w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły,
  - 50,00 zł miesięcznie w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła,
- **samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania** (dodatek ten przysługuje tylko na zasadzie „praw nabytych” tzn. tylko dla osób, które do dnia wejścia w życie ustawy otrzymywały zasiłek gwarantowany, a następnie ten dodatek) - 400,00 zł miesięcznie.

2. Świadczenia opiekuńcze:

- **zasiłek pielęgnacyjny:**

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat;
- osobie niepełnosprawnej, w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153,00 zł miesięcznie.

- **świadczenie pielęgnacyjne:**

Przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, a także opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się

orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 583,00 zł.

Wyrokiem z dnia 18 lipca 2008 r. sygn. akt P 27/07 (Dz. U. z dnia 31 lipca 2008 r., Nr 138, poz. 872), Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z Konstytucją RP art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) w zakresie, w jakim uniemożliwia przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego obciążonej obowiązkiem alimentacyjnym osobie zdolnej do pracy, niezatrudnionej ze względu na konieczność sprawowania opieki nad innym niż jej dziecko niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Wejście w życie powyższych wyroków oznacza, że od dnia 31 lipca 2008 r. o świadczenie pielęgnacyjne, poza rodzicem lub opiekunem faktycznym niepełnosprawnego dziecka legitymującego się odpowiednim orzeczeniem, mają prawo ubiegać się także inni członkowie rodziny, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, także w przypadku gdy pełnią funkcję spokrewnionej rodziny zastępczej.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 420,00 zł miesięcznie.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka:

Przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka – niezależnie od wysokości dochodów.

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Wysokość jednorazowej zapomogi wynosi 1000 zł na jedno dziecko.

Poza wypłatą świadczeń rodzinnych za osoby spełniające warunki ustawy opłaca się składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne:

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne - zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 2a) - opłaca składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, jeżeli osoba spełnia kryteria tej ustawy.

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania – zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art. 66 ust.1) – opłaca się składkę na ubezpieczenie zdrowotne jeżeli osoba nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2008r. wydatki na świadczenia rodzinne ilustruje tabela nr 1.

Rodzaj świadczenia:	Liczba świadczeń:	Kwota:
Zasiłki rodzinne	60545	3 668 964 zł
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:		
urodzenia dziecka	273	273 000 zł
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1871	728 881 zł
samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	3	840 zł
samotnego wychowywania dziecka	3022	520 730 zł
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	2539	194 520 zł
rozpoczęcia roku szkolnego	3016	301 600 zł
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	430	29 300 zł
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	7504	600 320 zł
Zasiłki pielęgnacyjne	9455	1 446 615 zł
Świadczenia pielęgnacyjne	865	363 132 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	527	527 000 zł
Razem:		8 654 902 zł

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne przedstawia tabela nr 2.

Rodzaj składki:	Liczba świadczeniobiorców	Kwota:
na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	57	74 377 zł
na ubezpieczenie zdrowotne	30	14 765 zł
Razem	-	88 602 zł

Tabela nr 3 przedstawia średniomiesięczną liczbę rodzin pobierających zasiłki rodzinne w 2008r.

	ogółem	z 1 dzieckiem	z 2 dzieci	z 3 dzieci	z 4 i więcej dzieci
Średniomiesięczna liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne	2746	1246	1052	335	111

4.2. REALIZACJA ZADAŃ Z USTAWY O POSTĘPOWANIU WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH ORAZ ZALICZCE ALIMENTACYJNEJ

Zaliczka alimentacyjna była realizowana przez MOPR Sekcję Świadczeń Rodzinnych od dnia 1 września 2005r. do 30 września 2008r. (ustawa z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej – została zastąpiona ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów).

Zaliczka alimentacyjna przysługiwała osobie uprawnionej do świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna, jeżeli:

- osoba uprawniona jest wychowywana przez osobę samotnie wychowującą dziecko,
- osoba uprawniona jest wychowywana przez osobę pozostającą w związku małżeńskim z osobą, która przebywa w zakładzie karnym powyżej 3 miesięcy albo jest całkowicie ubezwłasnowolniona,

- jest osobą uczącą się w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych (to osoba pełnoletnia ucząca się, nie pozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zasądzeniem od rodziców na jej rzecz alimentów, jeżeli wyrok orzekający alimenty wydany został przed osiągnięciem pełnoletności przez tą osobę).
- prawo do zaliczki przez okres jednego roku nabywa również osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego, którego egzekucja jest bezskuteczna, wychowywana przez osobę pozostającą w związku małżeńskim, jeżeli osoba pozostająca w związku małżeńskim złożyła pozew do sądu o rozwód lub separację.

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2008 r. sygn. akt P 18/06 (Dz. U. z dnia 7 lipca 2008 r., Nr 119, poz. 770), Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodne z Konstytucją RP art. 2 pkt 5 lit. a oraz art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej w zakresie, w jakim pomijają prawa do zaliczki alimentacyjnej osób wychowywanych przez osoby w związku małżeńskim oraz osób wychowywanych przez osoby, które wspólnie wychowują co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem i ograniczają prawo do zaliczki alimentacyjnej osób wychowywanych przez osoby w związku małżeńskim.

Zaliczka alimentacyjna przysługiwała osobie uprawnionej do ukończenia 18 roku życia albo, w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia 24 roku życia. Zaliczka przysługiwała, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 583, 00 zł.

Zaliczka alimentacyjna przysługiwała do wysokości świadczenia alimentacyjnego, nie więcej jednak niż:

- w przypadku, gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki – 170 zł dla osoby uprawnionej albo 250 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- w przypadku gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki – 120 zł dla osoby uprawnionej albo 170 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W przypadku, gdy dochód rodziny nie przekraczał 50 % kwoty 583 zł w przeliczeniu na osobę, kwotę zaliczki zwiększało się do:

- w przypadku gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - 300 zł dla osoby uprawnionej albo 380 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

- w przypadku, gdy w rodzinie są trzy osoby, lub więcej, uprawnione do zaliczki – 250 zł dla osoby uprawnionej albo 300 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2008r. wydatki na zaliczkę alimentacyjną wyniosły:

Wyszczególnienie:	Liczba świadczeń	Kwota:
Wyplacone zaliczki alimentacyjne	5 789	1 305 502,00

Sekcja Świadczeń Rodzinnych prowadziła również postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych wynikające z ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

W przypadku bezskutecznej egzekucji świadczenia alimentacyjnego komornik sądowy informuje organ właściwy o stanie egzekucji i przyczynach jego bezskuteczności.

Następnie tut. Sekcja występuje do MOPR Sekcji Pracy Socjalnej i Świadczeń Pieniężnych o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego u dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia organ właściwy:

- zwraca się do właściwego urzędu pracy o przedstawienie możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego
- występuje, w razie braku możliwości aktywizacji zawodowej, z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych, określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu, odmowy podjęcia prac lub uchylania się od nich organ wypłacający zaliczkę alimentacyjną występuje z wnioskiem o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kk. W przypadku złożenia wniosku kieruje do starosty wniosek o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Zwrot zatrzymanego prawa jazdy następuje na wniosek organu właściwego dłużnika po stwierdzeniu ustania przyczyn zatrzymania.

- W 2008r. zostało skierowanych 38 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Ostrołęce o ściganie za przestępstwo z art. 209 §1 kk.
- Skierowano 32 wniosków do Prezydenta Miasta o zatrzymanie prawa jazdy.

- W przypadku 15 dłużników alimentacyjnych wystąpiono do PUP o aktywizację zawodową dłużników alimentacyjnych.

Zaliczki alimentacyjne zwrócone przez dłużników alimentacyjnych (łącznie z kwotą powiększenia o 5%) - 71 144,00 zł, z tego przekazane:

- na dochody budżetu państwa – 35 572 zł
- na dochody własne gminy – 35 572 zł

3.3 REALIZACJA ZADAŃ Z USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od 1 października 2008r. zastąpiła ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Ustawa określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji oraz warunki nabywania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także określa działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Osoba uprawniona - to osoba uprawniona do alimentów od rodzica, na podstawie tytułu wykonawczego, pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do ukończenia 18 roku życia albo, w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje, **jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.** w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500 zł miesięcznie.

W okresie od 1 października do 31 grudnia 2008 r. wydatki na świadczenia alimentacyjne wyniosły:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Kwota</i>
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1 855	524 365,00

Sekcja Świadczeń Rodzinnych na podstawie art.30 ustawy o świadczeniach rodzinnych prowadziła również postępowanie dot. nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 25 138, 28 z tego:

- przekazane na dochody budżetu państwa – 15 389,90 zł
- przekazane na dochody własne gminy wierzyciela – 4 874,19 zł
- przekazane na dochody własne gminy dłużnika – 4 874,19 zł

**V. REALIZACJA PROGRAMÓW Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ
w 2008 ROKU**

Nazwa programu	Koszt programu	w tym:	
		dotacja	środki własne
I. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 594,240	951 800,00	642 440,00
II. Programy na rzecz społeczności Romskiej w Polsce:	95 601,54	45 068,14	50 533,40
1. Zatrudnienie asystenta romskiego.	12 716,80	12 000,00	716,80
2. Wsparcie dzieci z rodzin romskich w edukacji przedszkolnej i szkolnej.	60 470,36	13 068,14	47 402,22
3. Integracja społeczności romskiej ze środowiskiem lokalnym.	22 414,38	20 000,00	2 414,38
III. Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną:			
1. „POMÓC DZIECKU” – wspieranie rodzicielstwa zastępczego z promocją rodzinnych form opieki zastępczej.	33 738,21	17 500,00	16 238,21
IV. Projekty systemowe finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Promocja integracji społecznej w tym:	519 129,20	464 620,63	54 508,57
1. Poddziałanie 7.7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej projekt pt. „WRACAM NA RYNEK PRACY”	291 661,04	261 036,63	30 624,41
2. Poddziałanie 7.7.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie projekt pt. „POZWÓL SOBIE POMÓC”	227 468,16	203 584,00	23 884,16
Razem	2 242 708,95	1 478 988,77	763 720,18

5.1. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

MOPR w styczniu 2008 r. wystąpił do Wojewody Mazowieckiego z wnioskiem o przyznanie dotacji celowej dla gminy na realizację Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wydatkowano ogółem: **1 594 240 zł**, w tym:

- dotacji wojewody – 951 800 zł w tym: doposażenie 150 000 zł, dowóz posiłków 1 800 zł.
- środki własne gminy - **642 440 zł** w tym: na doposażenie 107 890 zł, dowóz posiłków 1 200 zł.

Ogółem z ww. Programu skorzystało 3 535 osób, w tym: 1532 dzieci, 2003 dorosłych. Program jest programem wieloletnim w rozumieniu art. 80 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn.zm) i jest realizowany w latach 2006 – 2009.

Celem Programu jest:

- wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich;
- długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia;
- upowszechnianie zdrowego stylu żywienia;
- poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach;
- rozwój w gminach bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Na poprawę bazy żywieniowej w szkołach i przedszkolach wydatkowano 257 890 zł w tym: ze środków wojewody – 150 000 zł, ze środków własnych – 107 890 zł. Doposażono 20 punktów wydawania i przygotowywania posiłków w tym: 10 szkół, 8 przedszkoli, 1 żłobek i „Tani Bar” MOPR.

Dotację dla gmin na realizację ww. Programu przyznał wojewoda do 60% wysokości środków na realizację zadania. Gmina mogła otrzymać dotację w ramach realizacji Programu jeżeli udział środków własnych gminy na realizację Programu wynosił do 40%.

W ramach Programu są realizowane działania dotyczące w szczególności:

- zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

- dzieciom do 7 roku życia,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz.593, z póź.zm), w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym;
- w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych;
  - wdrożenia działań zmierzających do rozwoju i wykorzystywania bazy żywieniowej w gminach lub zwiększenia jej dostępności, w tym tworzenia lub doposażenia punktów przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowozu posiłków;
  - utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu w skali kraju i poszczególnych regionach kraju.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz.U Nr 267, poz.2259 z póź. zm.) pomoc w ramach Programu przyznawana była w zależności od sytuacji dochodowej osoby/rodziny. W myśl art. 5 ust.1 ww. ustawy w 2006 r. pomoc w formie posiłku, ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku, była przyznawana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust. 1 pkt. 1,2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w związku z Rozporządzeniem z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Na podstawie art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Rada Miasta określiła, w drodze uchwały zasady odpłatności w części lub w całości poniesionych wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, w przypadku gdy dochód na osobę w rodzinie przekraczał kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z bezpłatnych posiłków.

Stosownie do § 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, była przyznawana pomoc

w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt. 1,2 ustawy w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

5.2. Programy na rzecz społeczności Romskiej w Polsce.

W 2008r. MOPR był realizatorem 3 programów, na które pozyskał środki finansowe w kwocie 45 068,14 zł, pochodzące z rezerwy celowej budżetu państwa na realizację zadań na rzecz społeczności romskiej.

Kontynuacja realizacji zadań na rzecz społeczności romskiej mieszkającej na terenie Ostrołęki pozwala coraz lepiej poznać tę społeczność i podejmować działania, które służą rozwiązywaniu problemów występujących w rodzinach romskich. W ciągu roku programami romskimi objęto 61 osób, które funkcjonowały w 17 rodzinach. Dorośli stanowili grupę 27 osób w tym 16 kobiet, 11 mężczyzn, a dzieci było 34, w tym 14 dziewcząt i 20 chłopców. W 2008 roku jedna pięcioosobowa rodzina wyprowadziła się poza granice kraju a do Ostrołęki, przybyła jedna czteroosobowa rodzina. Na terenie miasta Ostrołęki 14 rodzin korzysta z różnych form wsparcia pomocy społecznej głównie z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, choroby itp.

Realizacja zadań w ramach programów:

1. „Zatrudnienie asystenta romskiego”.

Asystent romski był zatrudniony w MOPR na umowę – zlecenie od 1 lutego do 31 grudnia 2008 r. Dwa razy w tygodniu, we wtorek i czwartek, pracował w biurze MOPR, a w pozostałe dni w środowisku zamieszkania rodzin romskich. Był także obecny w szkołach i przedszkolach, do których uczęszczają dzieci romskie. Nawiązywał współpracę z pedagogami szkolnymi, kadrami przedszkoli, pracownikami MOPR-u, a także lokalnymi mediami. Asystent romski był bezpośrednim organizatorem imprez integracyjnych do udziału, w których motywował całą społeczność romską.

Społeczność romska mieszkająca na terenie miasta posiada reprezentanta swoich interesów, który ułatwia jej kontakty z różnymi instytucjami. Prowadzi monitoring przebiegu edukacji dzieci romskich, motywuje do udziału w zajęciach lekcyjnych, a także w organizowanych

spotkaniach integracyjnych.

Koordynuje działania związane z realizacją przedłożonych projektów romskich.

2. „Wsparcie dzieci z rodzin romskich w edukacji przedszkolnej i szkolnej”.

Kontynuacja projektu w 2008 r. pozwoliła na sfinansowanie kosztów realizacji następujących zadań z zakresu edukacji w okresie sprawozdawczym:

a) dzieci w wieku przedszkolnym:

- sfinansowano koszty pobytu 5 dzieci w przedszkolach,
- zostały pokryte koszty dowozu jednego dziecka do przedszkola przez opiekuna,
- zakupiono dla 4 dzieci wyprawkę przedszkolną w skład, której weszły plecaki, przybory szkolne, a także książka dla 5-latka (1 rodzina w m-cu VIII wyjechała z Ostrołęki z 3 dzieci, w tym 1 w wieku przedszkolnym).

b) dzieci w wieku szkolnym:

- sfinansowano koszty dojazdu dla 5 dzieci i trzech opiekunów dowożących dzieci do szkół (2 dzieci do kl. I i 1 dziecko z chorobą serca uczęszczające do IV kl.),
- zakupiono 20 dzieciom w wieku szkolnym wyprawki szkolne w formie plecaków, przyborów szkolnych i kompletów podręczników do realizacji programów szkolnych.

Ze środków własnych zakupiono wszystkim dzieciom odzież i obuwie jesienno-zimowe, kapcie, obuwie i odzież sportową, dresy, a także ubezpieczono dzieci w szkołach i przedszkolach. Ponadto udzielono wszechstronnego wsparcia rodzinom tych dzieci w formie zasiłków celowych na zakup żywności, leków, środków czystości, opału, opłatę energii elektrycznej, doposażenie mieszkań w brakujący lub zużyty sprzęt, łóżka, meble, itp. Udzielono pomocy rzeczowej w formie artykułów żywnościowych, poradnictwa specjalistycznego oraz pracownicy socjalni MOPR prowadzili w rodzinach pracę socjalną.

Pomocą w ramach programu edukacyjnego objęto 25 dzieci z 13 rodzin, w tym:

- 5 dzieci w wieku przedszkolnym: 3 chłopców i 2 dziewczynki z 3 rodzin,
- 20 dzieci w wieku szkolnym: 7 dziewczynek i 13 chłopców z 10 rodzin,
w tym: klasa I-III: 3 dziewczynki, 6 chłopców,
klasa IV-VI: 3 dziewczynki, 3 chłopców,
gimnazjum: 1 dziewczynka, 2 chłopców,
szkoła średnia 1 klasa: 2 chłopców.

W trakcie roku 1 rodzina romska 5 osobowa wyjechała z Ostrołęki – 2 osoby dorosłe i 3 dzieci, a jedna 4 osobowa przybyła – 3 osoby dorosłe i 1 dziecko w wieku szkolnym (kl. V).

Dzieci i młodzież z rodzin romskich otrzymały wszechstronne wsparcie w realizacji edukacji na poziomie przedszkolnym i szkolnym. Zapewniło to uczestnikom projektu wczesny kontakt z rówieśnikami w placówkach przedszkolnych i szkolnych, naukę języka polskiego, integrację ze środowiskiem lokalnym.

Skierowane wsparcie do dzieci romskich w formie: wyprawek szkolnych, podręczników, biletów miesięcznych komunikacji miejskiej na dojazdy do szkół i przedszkoli, odzieży, obuwia, wpływa na likwidację różnic w wyposażeniu dzieci romskich, a także minimalizuje bariery ekonomiczne w rodzinach romskich i tworzy lepsze warunki do realizacji edukacji. W bieżącym roku szkolnym 2008/2009 w I –szych klasach dwóch szkół średnich, rozpoczęło naukę 2 uczniów. W każdej rodzinie romskiej dzieci realizują obowiązek nauki szkolnej.

3. „Integracja społeczności romskiej ze środowiskiem lokalnym”.

W ramach realizowanego projektu dzieci romskie wzięły udział w wypoczynku letnim w Kołobrzegu w terminie 23.06-2.07.2008 r. w trakcie którego został zrealizowany program profilaktyczny obejmujący między innymi zagadnienia integracji, uzależnień, asertywnych zachowań, podniesienia poczucia własnej wartości, budowanie poprawnych relacji interpersonalnych z rówieśnikami i osobami dorosłymi. MOPR ze środków własnych zakupił dzieciom odzież, obuwie, środki higieny osobistej. Zakres potrzeb i zakupów określili rodzice. Asystent romski zorganizował 4 rodzinne wyjścia do kina i na koncert zespołu wokalnego. Została zorganizowana wieczerza wigilijna w lokalu gastronomicznym, w której wzięło udział ok. 70 osób: społeczność romska, w tym dorośli i dzieci, przedstawiciele Rady Miasta Ostrołęki, pracownicy MOPR, lokalne media. Podczas uroczystości 31 dzieciom romskim Mikołaj wręczył paczki na kwotę ok. 31 zł każda.

Realizacja programu integracyjnego daje szansę uczestnictwa rodzinom romskim w życiu lokalnej społeczności, zapewnia dzieciom romskim udział w wypoczynku letnim, umożliwia integrację z rówieśnikami, jest ofertą na spędzanie czasu wolnego dla osób dorosłych i dzieci.

5.3. Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną: „POMÓC DZIECKU” – wspieranie rodzicielstwa zastępczego z promocją rodzinnych form opieki zastępczej.

MOPR w 2008 roku był realizatorem programu z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną współfinansowanego ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pod nazwą: „Pomóc dziecku – wspieranie rodzicielstwa zastępczego z promocją rodzinnych form opieki zastępczej”.

W ramach programu:

- przeprowadzono akcję informacyjną w lokalnych mediach (prasa i radio), mającą na celu pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych,
- psycholog i pedagog psychoterapeuta przeprowadzili dwa programy z udziałem rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających. Celem spotkań było udzielenie wsparcia rodzinom zastępczym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nad powierzonymi im dziećmi,
- zorganizowano plenerowe spotkanie integracyjne dla rodzin zastępczych, w trakcie którego przeprowadzono konkurs plastyczny dla dzieci z rodzin zastępczych pt.: „Mój najpiękniejszy dzień”. Uczestnicy konkursu otrzymali atrakcyjne nagrody.

Rodziny zastępcze wraz z dziećmi wzięły także udział w spotkaniu z okazji Świąt Bożego Narodzenia, w czasie, którego uczestnicy obejrzeli „Jasełka” oraz każda rodzina otrzymała paczkę ze słodyczami dla dzieci.

Dzięki realizacji programu poszerzona została oferta wsparcia specjalistycznego dla rodzin zastępczych oraz podniesiono poziom wiedzy społeczności lokalnej na temat problematyki opiekuńczo-wychowawczej w mieście Ostrołęka.

MOPR od 2005 roku bierze udział w konkursach ofert z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną, ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i pozyskuje środki na realizację programów z tego zakresu. W 2008 roku na realizację programu „Pomóc dziecku – wspieranie rodzicielstwa zastępczego z promocją rodzinnych form opieki zastępczej”, MOPR uzyskał dotację z MPi PS w kwocie **17 500zł**.

5.4. Projekty systemowe finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Promocja integracji społecznej w tym:

- Poddziałanie 7.7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej projekt pt. „WRACAM NA RYNEK PRACY”,
- Poddziałanie 7.7.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie projekt pt. „POZWÓL SOBIE POMÓC”

Od 2008 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce realizuje dwa projekty systemowe współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII „Promocja integracji społecznej”, Działanie 7.1 „Rozwój i upowszechniania aktywnej integracji”, Poddziałanie 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” pn. „Wracam na rynek pracy” ; Poddziałanie 7.1.2 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie” pn. „Pozwól sobie pomóc”.

Projekt „Wracam na rynek pracy”.

Beneficjentami Ostatecznymi projektu było 35 kobiet, korzystających z pomocy społecznej MOPR, będących w wieku aktywności zawodowej, pozostających bez zatrudnienia, mających trudności w dostępie do rynku pracy, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach realizacji projektu pracownik socjalny zawarł z B.O. 35 kontraktów socjalnych w których zastosował następujące instrumenty aktywnej integracji:

Aktywizacja zawodowa: Beneficjenci Ostateczni objęci zostali wsparciem doradcy zawodowego i psychologa w ramach której, odbywały się spotkania indywidualne i sesje grupowe, ukierunkowane na rozpoznanie istniejących problemów, zidentyfikowanie potencjałów, określenie predyspozycji i umiejętności. Podjęte zostały działania eliminujące bariery psychologiczne.

Aktywizacja edukacyjna: polegała na objęciu B.O. szkoleniami podnoszącymi ich kwalifikacje zawodowe. Przeprowadzone zostały szkolenia w trakcie których:

- 35 B.O. ukończyło kurs „Podstawy obsługi komputera”,
- 23 B.O ukończyło kurs „Sprzedawca-magazynier” uzyskując uprawnienia: sprzedawcy, magazyniera, obsługi wózków jezdniowych, kas fiskalnych i programu komputerowego „Subiekt”. Pozyskały wiedzę nt. przestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP) i dobrej praktyki produkcyjnej (GMP).

- 9 B.O. ukończyło szkolenie „Pracownik Administracyjno-Finansowy”, uzyskując przygotowanie do pracy w firmach handlowo-usługowych na stanowiskach administracyjno-finansowych z wymaganą znajomością obsługi programu komputerowego „Buchalter”,
- 2 B.O ukończyło szkolenie „Sprzedawca z obsługą komputera i kasy fiskalnej”, którzy uzyskali uprawnienia sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i komputera z wykorzystaniem internetu.

Aktywizacja zdrowotna była przeprowadzona przez psychologa w formie zajęć indywidualnych i miała ona na celu budowania i przywracania relacji społecznych oraz radzenia sobie w trudnej sytuacji w sposób asertywny.

Aktywizacja społeczna przeprowadzona została przez trenera kompetencji społecznych w formie sesji grupowych w trakcie których, nabyte zostały umiejętności skutecznej komunikacji werbalnej i niewerbalnej, rozmowy z pracodawcą oraz autoprezentacji.

Wszyscy Beneficjenci Ostateczni objęci byli wsparciem Pracownika Socjalnego zatrudnionego do realizacji projektu, który wspierany był przez Pracowników Socjalnych rejonów opiekuńczych. W ramach likwidacji barier utrudniających realizację ustaleń zawartych w kontrakcie socjalnym B.O otrzymali wsparcie finansowe w wys. 600 zł. MOPR wydzielił osobny pokój w swojej siedzibie na cele realizacji projektów z udziałem środków EFS. W ramach środków projektu stworzono warunki do pracy dla zaangażowanego personelu do realizacji projektu. Zakupiono niezbędny sprzęt komputerowy z oprogramowaniem biurowym i urządzeniami peryferyjnymi oraz meble i wyposażenie biurowe.

Poprzez powyższe działania został osiągnięty główny cel projektu, który zakładał: poprawę dostępu do rynku pracy B.O. oraz cele szczegółowe tj.: podniesienie samooceny, nabycie i rozwijanie umiejętności poruszania się po rynku pracy, podwyższenie lub zdobycie kompetencji i umiejętności zawodowych, w tym związanych z posługiwaniem się komputerem i Internetem.

Projekt „Pozwól sobie pomóc”.

Do udziału w Projekcie zostało zakwalifikowanych 8 wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych i 22 osoby niepełnosprawne, które nie pracują, mają trudności z wejściem na rynek pracy, są w wieku aktywności zawodowej i zagrożone wykluczeniem społecznym.

Beneficjentami Ostatecznymi, pracownik socjalny zawarł 30 kontraktów socjalnych w których zastosowane zostały instrumenty aktywnej integracji:

Aktywizacja zawodowa: Beneficjenci Ostateczni objęci zostali wsparciem doradcy zawodowego i psychologa w ramach której, odbywały się spotkania indywidualne i sesje grupowe. Spotkania indywidualne i grupowe miały na celu wyeliminowanie barier psychologicznych, tworzenie więzi społecznych. Nabycie umiejętności: komunikowania, radzenia sobie ze stresem, przezwyciężania trudności, planowania, tworzenia dokumentów aplikacyjnych, rozeznania rynku pracy.

Aktywizacja edukacyjna: polegała na objęciu B.O. szkoleniami podnoszącymi ich kwalifikacje zawodowe. Przeprowadzone zostały szkolenia w trakcie których:

- 10 B.O. ukończyło kurs „Podstawy obsługi komputera”,
- 9 B.O. ukończyło kurs „Sprzedawca-magazynier” uzyskując uprawnienia: sprzedawcy, magazyniera, obsługi wózków jezdniowych, kas fiskalnych i programu komputerowego „Subiekt”. Pozyskały wiedzę nt. przestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP) i dobrej praktyki produkcyjnej (GMP).
- 6 B.O. ukończyło szkolenie „Pracownik Administracyjno-Finansowy”, uzyskując przygotowanie do pracy w firmach handlowo-usługowych na stanowiskach administracyjno-finansowych z wymaganą znajomością obsługi programu komputerowego „Buchalter”,
- 9 B.O. ukończyło szkolenie „Sprzedawca z obsługą komputera i kasy fiskalnej”, którzy uzyskali uprawnienia sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i komputera z wykorzystaniem internetu.
- 13 B.O. uczestniczyło w kursie „Prawo jazdy kat. B

Aktywizacja zdrowotna była przeprowadzona przez psychologa w formie zajęć indywidualnych i grupowych, polegała na przeprowadzeniu terapii psychologicznej, która miała na celu budowanie i przywracanie relacji społecznych.

Aktywizacja społeczna przeprowadzona została przez doradcę zawodowego w formie sesji grupowych i indywidualnych w trakcie których rozwinięte zostały umiejętności skutecznej komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz autoprezentacji.

Poprzez powyższe działania został osiągnięty główny cel projektu, który zakładał: poprawę dostępu do rynku pracy osobom niepełnosprawnym oraz opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, oraz cele szczegółowe: podniesienie samooceny poprzez przełamanie barier psychologicznych, nabycie i rozwijanie umiejętności poruszania się po rynku pracy, podwyższenie kwalifikacji zawodowych, odzyskanie wiary w odniesienie sukcesu na rynku pracy.

V. PROGRAMY MOPR REALIZOWANE W RAMACH ŚRODKÓW WŁASNYCH

6.1. Program wolontariatu „Pomóż innym zostając wolontariuszem”.

Postawą prawną regulującą działalność wolontarystyczną w Polsce są uregulowania zawarte w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Program „Pomóż innym zostając wolontariuszem” realizowany jest w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Ostrołęce od września 2003 roku.

Cele głównym realizowanego programu jest wspieranie osób dorosłych i dzieci oraz rodzin w pokonywaniu trudnych życiowych sytuacji, w jakich się znaleźli, a których nie mogły samodzielnie pokonać. Prowadzony program wolontariatu miał za zadanie „kontaktować się” osobę wolontariusza z osobą potrzebującą pomocy poprzez koordynatora wolontariatu. Działania prowadzone przez wolontariuszy znacząco wpływają na podniesienie zakresu i jakości działań MOPR-u w obszarach:

- innowacyjności pracy ośrodka,
- wzmocnienie wizerunku pracy ośrodka,
- stworzenie nowych możliwości działania, rozszerzenie oferty usług ośrodka,
- przełamania stereotypu postrzegania ośrodka jako miejsca pracy urzędników.

W roku 2008 odbyło się 12 spotkań koordynatora wolontariatu z pedagogami szkolnymi, młodzieżą szkół średnich i gimnazjalnych w celu pozyskania Wolontariuszy. Wynikiem tych spotkań było pozyskanie 42 Wolontariuszy.

Realizowali oni program Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce pod hasłem „Pomóż innym zostając wolontariuszem”. Byli to w przeważającej liczbie uczniowie szkół średnich, słuchacze Zespołu Kolegiów Nauczycielskich oraz nauczyciele.

Praca wolontariuszy polegała na pomocy w nauce dzieciom i młodzieży z rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, opiece nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, pracy w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Wsparcia Dziennego oraz w Środowiskowych Domach Samopomocy prowadzonych przez MOPR w Ostrołęce.

W ramach powyższego programu 45 uczniów z ostrołęckich szkół otrzymywało systematyczną pomoc w nauce oraz około 20 uczniów otrzymało pomoc doraźną.

Nasi Wolontariusze brali również udział w jednorazowych przedsięwzięciach: takich jak pomoc w organizacji Choinki Noworocznej organizowanej przez Rady Osiedlowe, balu karnawałowego organizowanego przez Klub Lokator oraz Szkołę Podstawową nr 5.

W czerwcu 2008r. odbyło się uroczyste zakończenie roku wolontarystycznego podczas, którego Wolontariusze otrzymali pamiątkowe dyplomy i maskotki, a uczniowie Szkoły Podstawowej nr 5 w Ostrołęce przedstawili program artystyczny.

6.2. Program dla osób bezdomnych „ Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z terenu miasta Ostrołęki – Warto Chcieć”.

Realizatorami tego programu byli pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Program ten adresowany jest do osób bezdomnych z terenu miasta Ostrołęki.

Celem Programu była pomoc tej grupie osób w wychodzeniu z bezdomności poprzez:

- zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób bezdomnych,
- umożliwienie przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej,
- uzyskanie własnych środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb,
- ograniczenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej,
- poprawa stanu zdrowia,
- zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności,
- umożliwienie uzyskania samodzielnego mieszkania,
- działania zmierzające do wzmocnienia i utrzymania odpowiedniego poziomu poczucia własnej wartości.

W realizacji programu MOPR w Ostrołęce nawiązał współpracę z Urzędem Miasta w Ostrołęce, Powiatowym Urzędem Pracy, Wojewódzkim Urzędem Pracy, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Polskim Czerwonym Krzyżem, Sądem Rejonowym, Komendą Miejską Policji, Poradnią Zdrowia Psychicznego i innymi placówkami służby zdrowia, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Narodowym Funduszem Ochrony Zdrowia, Urzędem Stanu Cywilnego, Poradnią Leczenia Uzależnień, Zakładami Pracy.

Z szacunkowych danych będących w dyspozycji MOPR wynika, że na terenie miasta Ostrołęki przebywa ok. 80 osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością. Bezdomność jest zjawiskiem bardzo zmiennym w czasie, często ulega nasileniu w okresie jesienno – zimowym.

W 2008 roku w wyniku realizacji programu:

- 5 osób wyrobiło dowody osobiste,
- 1 osoba uczestniczyła w projekcie systemowym współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, pod nazwą „**Wracam na rynek pracy**” realizowanym przez MOPR,
- 3 osoby uzyskały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, w tym: 1 osoba nabyła uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego, 2 osoby uzyskały zasiłek stały,
- 4 osoby uzyskały dokument potwierdzający prawo do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 4 osoby mające problem alkoholowy podjęły terapię w Poradni Leczenia Uzależnień,
- 1 osoba podjęła terapię w Ośrodku Rehabilitacyjno – Readaptacyjnym „MONAR”,
- 4 osoby zawarły kontrakt socjalny z pracownikiem socjalnym,
- 2 osoby podpisały Indywidualne Programy Wychodzenia z Bezdomności.

Pozostałym osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością, które nie wyraziły zgody na umieszczenie w noclegowni lub schronisku, udzielano wsparcia w zależności od potrzeb osób zainteresowanych m.in.: pomoc w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na uregulowanie opłat za wynajem stacji, hotelu, odzieży, obuwia, środków czystości, opał, żywności, posiłku, itp.

Ponadto również prowadzono indywidualnie z osobami bezdomnymi pracę socjalną w zakresie:

- pomocy w załatwianiu spraw osobistych,
- dostępu do podstawowych świadczeń medycznych,
- monitorowania składania wniosków o przydział mieszkania z zasobów komunalnych miasta,
- prowadzenia rozmów wspierających w sprawach dotyczących sytuacji materialnej, zdrowotnej, rodzinnej, funkcjonowania w środowisku,
- wsparcia i motywowania do bieżącej współpracy z pracownikiem socjalnym MOPR.

Realizacja tego programu wpłynęła na zmianę stosunku osób bezdomnych do celowości podejmowania działań, zmierzających do przezwyciężania ich trudnych sytuacji życiowych i ich powrotu do życia w społeczeństwie.

6.3. Program dla osób bezrobotnych „Daj sobie szansę – uwierz w siebie”.

Partnerami programu jest: Wojewódzki Urząd Pracy, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miasta w Ostrołęce, Zakład Obsługi Oświaty i Aktywnego Zwalczania Bezrobocia.

Realizatorami tego programu byli pracownicy socjalni MOPR.

Realizacja programu dla osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce podyktowana była trudnościami na jakie napotykały osoby bezrobotne w poszukiwaniu pracy, której utrata stanowi główny rodzaj zagrożenia ekonomicznego, a tym samym pogorszenia egzystencji rodziny.

Głównym celem programu „Daj sobie szansę – uwierz w siebie” było pobudzenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych, zwiększenie motywacji do aktywnego poszukiwania pracy osób objętych programem, niwelowanie ekonomiczno – społecznych skutków bezrobocia, poprzez opiekę psychologiczną, prawną, pomoc socjalną i doradztwo zawodowe.

Działania programowe dotyczyły grupy osób bezrobotnych, wytypowanych przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Program „Daj sobie szansę – uwierz w siebie” skierowany był do:

- osób ubiegających się o zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych,
- osób od 18 – 25 roku życia z wykształceniem średnim,
- osób od 26 – 65 roku życia bez względu na wykształcenie,
- osób długotrwale bezrobotnych bez względu na wykształcenie,
- wszystkich bezrobotnych klientów MOPR w zakresie informowania o propozycjach pracy.

Program obejmował zasięgiem osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Miejschem realizacji programu był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i Wojewódzki Urząd Pracy. Pracownicy socjalni wydali dla 78 osób karty aktywności do Powiatowego Urzędu Pracy.

W ramach programu z rodzin korzystających z pomocy MOPR zaktywizowano 171 osób w tym:

- 41 osób podjęło zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych,
- 10 osób objęto stażami,
- 27 osoby zostały objęte przygotowaniem zawodowym,
- 93 osób podjęło zatrudnienie na podstawie różnych umów o pracę.

Pracownicy socjalni MOPR wydali dla 78 osób karty aktywności do Powiatowego Urzędu

Pracy w celu udostępnienia ofert pracy.

Ponadto były kontynuowane zorganizowane w MOPR w Ostrołęce dyżury pracowników z Powiatowego oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy z zakresu doradztwa zawodowego i informacji o aktualnych ofertach pracy.

W ramach współpracy były organizowane w Wojewódzkim Urzędzie Pracy, giełdy pracy dla osób bezrobotnych i pracodawców w której uczestniczyli pracownicy socjalnymi i pracownicy Sekcji do Spraw Osób Niepełnosprawnych MOPR.

Program pomocy osobom bezrobotnym „Daj sobie szansę – uwierz w siebie” ma na celu zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy przez aktywizację osób bezrobotnych do poszukiwania pracy, a także oferuje różne formy wsparcia tym osobom.

6.4. Program “Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie Niebieska Karta w mieście Ostrołęka”.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce realizował w 2008 r. Program “Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie „Niebieska Karta”, którego celem jest:

- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc,
- podniesienie świadomości społecznej w dziedzinie konieczności pomocy osobom dotkniętym przemocą i ochrony praw tych osób,
- zacieśnienie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób krzywdzonych.

Natomiast głównymi kierunkami działania programu jest:

- budowanie lokalnego zintegrowanego systemu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie wielodyscyplinarnej i kompleksowej pomocy dla osób dotkniętych przemocą, będących w kryzysie,
- monitorowanie i doskonalenie lokalnego systemu poradnictwa i interwencji.

W 2008 r pracownicy socjalni MOPR wypełnili „Niebieskie Karty” dotyczące przemocy w rodzinie - w 13 rodzinach, w tym: zgłoszonych przez policję - w 10 rodzinach, założonych z inicjatywy pracownika socjalnego – w 3 rodzinach. Kontynuacja „Niebieskich Kart” założonych w latach 2006 – 2007 - monitorowanie sytuacji rodzinnej w związku

z przemocą w 30 rodzinach. Odmowy przez ofiary przemocy założenia „Niebieskich Kart” – w 45 rodzinach.

Pracownicy MOPR realizując procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie podejmowali następujące działania:

- wykorzystywali informację o przemocy w rodzinie przekazaną przez policję,
- zakładali „Niebieską Kartę” z własnej inicjatywy i informowali zainteresowanych o możliwości uzyskania wsparcia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- nawiązywali kontakt i współpracowali ze środowiskami, w których przemoc wystąpiła,
- współpracowali w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych z:

Miejską Komendą Policji - dzielnicowymi, Sądem – kuratorami sądowymi, organizacjami pozarządowymi, Prokuraturą, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, służbą zdrowia, pedagogami szkolnymi, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami leczenia uzależnień, wolontariuszami, Strażą Miejską,

- informowali o możliwości uzyskania schronienia w hostelu dla osób doznających przemocy, oraz wskazywali na możliwość skorzystania z poradnictwa rodzinnego, w tym prowadzonego przez psychologa, pedagoga, prawnika,
- zapewniali pomoc finansową i rzeczową rodzinom lub osobom będącym w kryzysie,
- motywowali ofiary przemocy do podejmowania działań służących rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Realizacja tego programu wpłynęła na zniwelowanie skutków drastycznych przypadków przemocy, spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie, zmianę postaw wobec przemocy w rodzinie, wzrost skuteczności stosowanych sposobów pomagania rodzinie z problemem przemocy, stałą edukację środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i ogłoszeń w prasie lokalnej.

6.5. Program w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną w mieście Ostrołęka.

Celami programu są:

- ciągły rozwój i modyfikowanie systemu wsparcia rodzin i dzieci,

- rozwoju rodzinnych form opieki zastępczej z jednoczesną pracą na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- prowadzenie działań w kierunku poprawy poziomu życia dzieci i rodzin.

6.6. Program rozwoju sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w mieście Ostrołęka.

Celami programu są:

- rozwój wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie jako skutecznej metody służącej podnoszeniu zaradności życiowej i integracji tych osób ze środowiskiem,
- poprawa dostępności wsparcia środowiskowego.

Załącznik do

Projektu Uchwały Nr .....

Rady Miasta z dnia .....

**POTRZEBY W ZAKRESIE REALIZACJI POMOCY SPOŁECZNEJ
W 2009 ROKU**

W 2009 roku na realizację świadczeń pomocy społecznej ustalono potrzeby w wysokości: **6 632 765 zł**, z tego na zadania:

- zlecone gminie - **761 885 zł**
- własne gminy - **4 893 380 zł**
- własne powiatu - **977 500 zł**

W 2009 r. na realizację świadczeń pomocy społecznej w zakresie zadań własnych gminy, zleconych gminie i powiatu otrzymano: **5 207 014 zł**, z tego na zadania:

- zlecone gminie - 644 400 zł
- własne gminy - 3 656 914 zł
- powiatu - 905 700 zł

Przewiduje się objąć pomocą społeczną na terenie miasta około 2823 osób/ 1735 rodzin.

Z pomocy społecznej będą korzystały osoby/rodziny głównie z powodu bezrobocia, bezdomności, niepełnosprawności, choroby, których dochód na osobę w rodzinie nie będzie przekraczał kryterium dochodowego określonego w art.8 ust.1 pkt.1, 2 w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (tj. na osobę samotnie gospodarującą – 477,00 zł, na osobę w rodzinie – 351,00 zł).

Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami, a otrzymanymi środkami finansowymi na świadczenia pomocy społecznej w br. przedstawia się następująco:

<i>Zadania zlecone gminie</i>	<i>Potrzeby MOPR na 2009 rok</i>	<i>Osoby</i>	<i>Otrzymane środki na 2009 rok</i>	<i>Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.</i>
Zasiłki stałe	640 260 zł	155	525 000 zł	115 260 zł
Ubezpieczenie zdrowotne	50 625 zł	125	57 400 zł*	0 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	71 000 zł	42	62 000 zł	9 000 zł
<i>Ogółem</i>	<i>761 885 zł</i>	<i>197</i>	<i>644 400 zł</i>	<i>124 260 zł</i>

<i>Zadania własne gminy</i>	<i>Potrzeby MOPR na 2009 rok</i>	<i>Osoby</i>	<i>Otrzymane środki na 2009 rok</i>	<i>Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.</i>
Zasiłki okresowe	1 747 746 zł	1067	1 056 000 zł	691 746,00 zł
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	1 287 450 zł	1322	888 144 zł	399,310 zł
Zasiłki celowe specjalne	85 300 zł	224	35 300 zł	50 000 zł
Pogrzeby	20 000 zł	10	20 000 zł	0 zł
Zdarzenia losowe	14 500 zł	29	14 500 zł	0 zł
Świadczenia lecznicze	19 350 zł	32	0 zł	19 350 zł

<i>Zadania własne gminy</i>	<i>Potrzeby MOPR na 2009 rok</i>	<i>Osoby</i>	<i>Otrzymane środki na 2009 rok</i>	<i>Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.</i>
Dożywianie	663 660 zł	1229	663 660 zł	0 zł
Schronienie	50 000 zł	62	50 000 zł	0 zł
Ubranie	18 400 zł	92	18 400 zł	0 zł
Składki na ubezpieczenie społeczne	10 107 zł	10	0 zł	10 107 zł
Usługi opiekuńcze	452 953 zł	108	387 000 zł	65 953 zł
Domy Pomocy Społecznej	523 914 zł	35	523 914 zł	0 zł
<i>Ogółem</i>	4 893 380 zł	2650	3 656 914 zł	1 236 466 zł

<i>Zadania powiatu</i>	<i>Potrzeby MOPR na 2009 rok</i>	<i>Osoby</i>	<i>Otrzymane środki na 2009 rok</i>	<i>Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.</i>
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	100 000 zł	21	70 000 zł	30 000 zł
Rodziny zastępcze	877 500 zł	106	835 700 zł	41 800 zł
<i>Ogółem</i>	977 500 zł	127	905 700 zł	71 800 zł

<i>Wszystkie zadania</i>	<i>Potrzeby MOPR na 2009 rok</i>	<i>Osoby</i>	<i>Otrzymane środki na 2009 rok</i>	<i>Różnica pomiędzy planowanymi potrzebami a otrzymanymi środkami finansowymi w br.</i>
Ogółem	6 632 765 zł	2823**	5 207 014 zł	1 432 526 zł

* W budżecie otrzymanych środków finansowych są uwzględnione potrzeby na opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób otrzymujących świadczenia pielęgnacyjne ze świadczeń rodzinnych.

**Osoby występują w różnych rodzajach świadczeń (nie należy sumować).